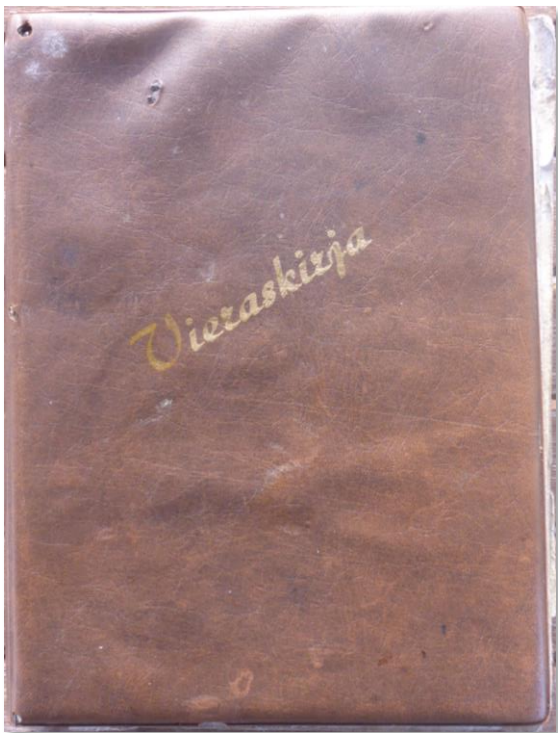

**HANKALAN KÄMPÄN
VIERASKIRJA NO. 1**

TIIVISTELMÄ

Tämä on yhteenveto Hankalan kämpän vieraskirjasta no. 1, jonka on lahjoittanut Outokumpulainen Aaro Väätäinen vuonna 1966.
Reino Eemil Nikkarila

Alkusanat

Tämä on yhteenveto Hankalan kämpän vieraskirjasta no. 1, jonka on lahjoittanut outokumpulainen Aaro Väätäinen vuonna 1966. Sivuja on tallennettu vuoteen 1975, jolloin Aaro Väätäinen on käynyt viimeisen kerran kämpällä. Tähän on myös liitetty Helsingin Sanomista otteita/uutisia, joita siihen aikaan on julkaistu ja siten saatu sen hetken ajan kuvaa todemmaksi. Samalla kirjaan on tallentunut kuvaus kairan kulkijoista, joita on ollut myös kauempaa etelästä. Kämppää on alunperin käyttäneet lähinnä metsästäjät ja poromiehet, joka ilmenee myös kirjauksista ennen tien valmistumista. Poromiehet ovat saaneet oman tukikohtansa Pikkumaahan valmiiksi luultavasti vuosina 1972-1973, jonka jälkeen heidän merkinnät ovat loppuneet vieraskirjasta. Lisäksi on alussa lyhyt katsaus asutuksen, metsästyksen ja porotalouden historiasta.

Reino Eemil Nikkarila

Sisältö

Historiaa

Heinäpään laelta, joka on yli 320m korkeudessa, näkee todella kauas, pohjoisessa havaitsee mm. tuntureita, kuten Kumputunturi, Levi, ja Ylläs. Lännen puolella on iso Kantojänkä (josta seuraava tieto historiasta: ”*Vuonna 1602 Sodankylän ja Kittilän rajariita ratkaistiin Kemin Lapin voudin Jörns Carlssonin toimesta siten, että siinä mainitaan rajaksi mm. **Kanto Jencke (Kantojänkä/vuoma) ja Ribe Jock (Riipijoki).***”) Kantojänkä on ollut ennen ja jälkeen sotien lähinnä syväjärviläisten (karjan) heinäntekopaikka. Kantoselässä, joka on myös pohjoisen suunnassa, on tehty metsätöitä jo 1900-luvun alussa, 50-luvulla ja myöhemmin uuden tien aikana. Luultavasti Kantoselän työmaa on ollut myös vuonna 1906 olleen Pohjolan Tukkipöytäisten lakon piirissä. Koillisessa havaitsee Kaarestunturin, joka on Kittiläntien toisella puolella. Laelta kun laskeutuu pohjoista kohti, löytyy pienen suoalueen reunalta pieni kämppä, joka on ollut siellä poromiesten ja metsästäjien tukikohtana jo ennen kuin Vareskairaani tehtiin tiestöä metsänkorjuuta varten 60-luvulla. Eli ennen vanhaan sinne kuljettiin kävellen tai hiihtäen joka on vaatinut kovaa kuntoa, jota siihen aikaan oli kaikilla, jotka sinne menivät.

Kuvakaappaus Metsähallituksen Retkikartasta.

Talvinen kuva kämpästä. Kuva Kalle Pulkan aineistoa.

G A Andersson; Tietoja Sodankylän ja Kittilän pitäjien aikaisemmista ja myöhemmistä vaiheista, vuodelta 1914

Lappalaisasutus: ”Riipin kylästä länteen päin sijaitsee Hinganmaan taloryhmä eli kylä. Paikan nimen kerrottiin johtuneen siitä, että muuan lappalainen, joka vanhoina aikoina oli asunut Hinganmaan vaaralla, oli valittanut: „kyllä tällä vaaralla ihmisen lapsi on saanut hinkata nälän kanssa”. Ensimmäisenä uutisasukkaana muisteltiin Mattasta, jonka jälestä Kemijärveltä asukkaaksi tuli Jaakko Kulpakko. Hänen poikansa poika Matti oli Kulpakon isäntänä minun paikkakunnalla käydessäni. Hinganmaan piti, kuten edellä kerrottu, maanmittari Jonas Gäddan rajatodistuskirjan mukaan olla Lapin ja lannan välisenä rajana 1670-luvulla.

Kun Hinganmaalla kuulin kerrottavan erästä suuremmasta kyläkuntain yhteisestä niityntekohankkeesta Riipijoella, niin päätin käydä tätä hanketta katsomassa. Riipijärvestä lähtevään Riipijokeen, joka mutkiteltuaan melkeinpä kaikkiin ilmansuuntiin yhtyy Sotkajokeen ja siihen yhtyneenä virrattuaan lukuisain järvien läpi viimein purkaa vetensä Unarinjärveen, oli Hinganmaan, Riipin ja Syväjärven kyläin 25 tilallista laittanut yhteisin voimin padon eli sulun noin 1 ½ peninkulmaa Riipijoen niskasta alaspäin. Pato oli tehty erääseen sellaiseen paikkaan, missä oli pienempi putous, jonka yläpuolella pato sijaitsi. Pato oli joen kohdalla ja jonkun matkaa kummallakin puolella rakennettu hirsistä, jotka oli salvettu neliskulmaisiksi arkuiksi. Arkut oli täytetty kivillä ja mudalla. Salvetun padon molemmista päistä ulottuivat sivupadot poikki jokilaakson korkeammalla sijaitseviin maihin saakka. Jokilaakso padon kohdalla oli kumminkin paljon kaitaisempi kuin patoa ylempänä. Sivupatojen rakentamiseen niin ikään oli käytetty hirsistä, pienempiä puita ja mutaa. Tämä pato oli rakennettu v. 1885 ja samana syksynä oli se suljettu, jolla tavoin vesi padon yläpuolella oli noussut. Kun vesi sitten talveksi oli jätetty peittämään jokilaakson padon yläpuolella, niin talvella tämä vesi oli jäänyt sillä seurauksella, että seuraavana kesänä jokilaaksossa pitkin pituuttaan Riipijärveen saakka taajat pajukot ja muutkin pienemmät puut olivat muuttuneet ruskeiksi, lehdeettömiksi rungoiksi tai tekivät kuolemaa. Vaivaiskoivusta (betula nana) ei ollut enää kuin ainoastaan mustia korsia jäljellä, vaikka jokilaakso oli ollut veden alla ainoastaan yhden talven. Jäänyt vesi oli edellisenä talvena niin tehoisasti vaikuttanut puukasvullisuuden tuhoamiseksi. Se olikin padon tarkoituksena. Sillä jos toista peninkulmaa pitkää jokilaaksoa, joka paikoin kuului olevan 1 ½ Venäjän virstaa leveä, olisi miesvoimalla ryhdytty puista raivaamaan, niin olisi siihen kulunut kymmeniä vuosia, vaikka mainittujen kolmen kylän miesväki ei olisi muuta tehnytään. Mutta käyttäen sulkulaitosta veden kohottamiseen jokilaaksossa ja sitten talvipakkasia veden jäädyttämiseen oli puukasvullisuus saatu kuoleutumaan. Kuivuneissa pajukoissa näkyi ainoastaan siellä täällä heikkoja lehdenalkuja. Pato oli niin laitettu, että joen kohdalla padossa oli irroitettava osa, joka kevättulvan ajaksi voidaan aukaista tulvaveden alas virtaamista varten. Sitten kun heinänteko jokilaaksossa oli v. 1885 loppunut, oli tämä vara- eli tulva-aukko täytetty ja niin oli vesi saatu kohoamaan 3 kyynärää korkeammalle kuin padon alapuolella. Kun

Riipijärven ja padon välisellä matkalla joessa ei ole putouksia, niin veden näin korkealle kohottaminen oli vaikuttanut, että varsinainen jokialanne joutui kokonaan järveksi padon yläpuolella. Tarkoituksena oli seuraavaksi talveksi taasen jokilaakso jäädyttää, että jää tuhoisi puut ja pensaat vielä perinpohjaisemmin. Jo tätä ennen kerrottiin Syväjärven kyläläisten Markkajoen varrella raivanneen jokivarsia niityksi tällä tavalla eli patoamisen avulla. Kuivaneitten puitten ja vesain pois raivaaminen kuului käyvän hyvin helposti, jopa käsin nyhtämällä. Tämä patoamiskeksintö oli paikkakunnalla saapunut Kuusamosta, jossa sitä harjoitetaan suuressa määrässä. Suuremmatkin puut saadaan tuhoutumaan tätä keinoa käyttäen, jos vesi nostetaan jokivarsille useammaksi talveksi. Miksi jo ensi talvena puut niin suuressa määrin tuhoutuivat, se lieenee johtunut siitä, että talvi oli tavattoman ankara joulun tienoilla. Esim. Kittilän kirkolla v. 1885 joulun kahden puolen lämpömittarin elohopea oli pari viikkoa yhtä mittaa jäässä ja väkiviinamittari kerran osoitti 45 asteen pakkasta Cels.”

Tekstissä mainitaan Hinganmaasta isäntä Matti Kulpakko, jonka tytär on ollut isäni Martti Nikkarilan äidin äiti, eli Greetta Susanna Sammela.

Metsästyksen historiaa, lähde Tunturisusi:

”Ruutiaseet metsästyskäyttöön 1700-luvulla. Metsästys säilytti Suomessa asemansa pää- ja sivuelinkeinona hyvin pitkään. Vielä 1800-luvulla etenkin maamme pohjoisissa ja itäisissä osissa metsästyksellä oli varsin huomattava merkitys.

Metsästyistä säätelevät lait ja asetukset muotoutuivat 1600-1800-luvuilla. Vuonna 1865 perustettiin maassamme ensimmäinen metsästysseura ja tuosta ajankohdasta alkoi järjestäytyneen metsästyksen historia.

1900-luvulla metsästyksen luonne muuttui, kun sitä ei enää harjoitettu elinkeinona, vaan siinä painottui myös ulkoiluharrastuksen ja luontoharrastuksen luonne. Toki edelleen suuri merkitys yksityisille kodeille on ollut metsästyksen kautta saadulla lihasaaliilla.

Suomalaiset suhtautuvat metsästykseen entistä myönteisemmin

Enemmistö suomalaisista suhtautuu metsästykseen myönteisesti. Tutkimuksen mukaan 61 prosenttia suomalaisista suhtautuu metsästykseen myönteisesti, 26 prosenttia neutraalisti ja 13 prosenttia kielteisesti, uutisoi Suomen riistakeskus. Eri riistalajien osalta nähdään sama kehityssuunta kuin yleensä metsästyksen suhtautumisessa.

Metsästyksen suhtaudutaan nyt myönteisemmin kuin koskaan jo vuodesta 1986 aloitettujen mielipidetiedustelujen aikaan.

Suomessa on nykyisin noin 300 000 metsästäjää. Heistä viisi prosenttia eli noin 15 000 on naisia. Suomen

Metsästäjäliitto - Finlands Jägarförbund ry on Suomen suurin metsästäjien etujärjestö. Metsästäjäliittoon kuuluu yli 2 600 metsästysseuraa ja niissä on yli 155 000 jäsentä.”

Metsästysseura Naakijat ry

Alueen metsästysseura on Naakijat, jonka toiminta on ollut vireää koko 45 vuoden ajan. Naakijat omistavat Hinganmaassa olevan Tievatuvan, jonka ovat myös kunnostaneet talkootyöllä nykyaikaiseksi toimitilaksi.

Otteita seuran nettisivuilta

”Metsästysseura Naakijat ry on perustettu 24.5.1973. Syväjärven Järvihoivilla pidetyssä perustamiskokouksessa oli läsnä 52 henkilöä. Seuran ensimmäinen puheenjohtaja oli Paavo Martin. Muut johtokunnan jäsenet olivat varapuheenjohtaja Risto Ollila, Esko Mattanen, Antero Hoppula, Kauko Aikio, Pauli

Lintula, Kaarlo Riipi, Hannu Tasala ja Pentti Simppala. Seurassa on viitisensataa jäsentä, joista naisia n. 15% ja maanomistajajäseniä noin kolmannes. Vuokrattua maapinta-alaa seuralla on n. 24 600 hehtaaria. Metsästysseura koostuu pääosin Riipin, Kaarto-Hinganmaan ja Syväjärven kylien väestöstä Sodankylän kunnassa.”

Seuran puheenjohtajat:

- 1973-1979 Paavo Martin
- 1980-1989 Raimo Lahti
- 1990 Pentti Koivuperä
- 1991-1995 Tuomo Kustula
- 1996-2001 Timo Tapaninen
- 2002-2018 Hannu Simppala
- 2019- Reijo Kangas

Tievatupa vuonna 2016. Kuva, tekijän arkisto.

Porontalouden historiaa, lähde Paliskuntain yhdistys

”Poronhoidon kehitys

*Poronhoidon katsotaan saaneen alkunsa peuranmetsästyksestä. Peurat olivat elintärkeitä riistaeläimiä heti jääkauden jälkeen, elämän levittäytyessä kohti pohjoista. Peuranmetsästyksessä hiipui villipeurojen määrän vähentymisen myötä. Peuranmetsästyksestä siirryttiin vähitellen pienimuotoiseen poronhoitoon peuroja kesyttämällä. Täydellistä varmuutta peurojen kesyttämistavasta ei ole, mutta peuralaumoja on saatettu pyydystää kesytettäväksi laajojen poroaitaa muistuttavien aitojen eli vuomenien avulla. Yksittäisiä peuroja on kesytetty monin eri tavoin ja niitä on käytetty houkutuseläiminä peuranpyynnissä, lihan ja maidon tuottajina sekä kanto- ja vetoeläiminä. Norjan **Altasta** löydettyissä kalliopiiirroksissa on kuvattu hirviä ja aitauksessa olevia peuroja. Ikä piiirroksilla on 5000–6000-vuotta.*

Kesyn vaatimen ja villin hirvaan saattaminen yhteen kiima-aikana on menetelmä, jota kolttasaamelaiset käyttivät vielä 1800-luvun lopussa (Helle 1982).

Omavaraistaloudessa elettäessä poro hyödynnettiin mahdollisimman tarkoin. Se toimi myös veto- ja kantojuhtana sekä keskeisimpänä kulkuvälineenä pohjoisen erämaissa. Porosta saatiin ravintoa ja raaka-aineita vaatteisiin ja työkaluihin.

Porot olivat jo varhain yksityistä omaisuutta. 800-luvulla eläneen norjalaisen heimopäällikön Ottarin todetaan omistaneen 600 poroa ja houkutusporoa. Porot lienevät olleet Ottarin veroalueen saamelaisten omistamia tai hoitamia (Helle 1982, Nieminen 2014).

Suurporonhoidon synty

Vähitellen poronhoidossa siirryttiin muutamien porojen omistamisesta suurempiin porokarjoihin. Fennoskandian alueen suurporonhoito sai alkunsa myöhäiskeskiajalla Länsi-Norjan alueella. Tunturipeurojen määrän vähentyessä kehitettiin uusi, paimennukseen ja jutaamiseen perustuva poronhoito. Poronhoito alkoi levitä eri suuntiin 1300-luvulla ja saavutti Pohjois-Ruotsin ja Tornion Lapin 1400-1600-lukujen aikana.

Paimentolaisporonhoidossa porot laidunsivat laajalla alueella. Talvella ne hankkivat ravintonsa metsäseutujen jäkäliköiltä, kesälaitumet taas olivat ylhäällä tunturinummillä tai Jäämeren heinäisillä rannoilla ja saarilla. Yhteen suuntaan jutausmatka saattoi olla pituudeltaan jopa 400 kilometriä. Tuntureiden eteläpuolisilla metsäalueilla tokat pysyttelivät suppeammilla alueilla, poronhoito oli eräänlaista puolipaimentolaisuutta.

Poronhoidon leviäminen Suomeen

Ruotsin ja Norjan tunturialueilta suurporonhoito levittäytyi vähitellen länteen. Suurporonhoito levisi Suomeen Enontekiön ja Muonion kautta. Suomessa saamelaisten ohella pohjoisen alueen uudisasukkaat ja talonpojat omaksuivat poronhoidon elinkeinokseen hyvin varhaisessa vaiheessa.

1600-luvulla poroja yritettiin kuningas Kaarle IX:n toimeksiannosta kotiuttaa Etelä-Pohjanmaalle. Etäisimmät kokeilut eivät onnistuneet kovinkaan hyvin. 1700-luvun puoliväliin mennessä poronhoitoa harjoitettiin Kuhmo-Oulu-linjan pohjoispuolella, kutakuinkin nykyisen poronhoitoalueen mukaisella alueella.”

Syväjärven paliskunta, (ote Paliskuntain yhdistyksestä)

Kotikunta:	Sodankylä
Pinta-ala:	2 315 km ²
Suurin sallittu eloporomäärä:	5 500
Poronomistajia:	132

”Syväjärven paliskunta kuuluu Sodankylän merkkiipiiriin. Paliskunta sijaitsee Sodankylän kunnan eteläosassa ja yltää pieneltä osalta Rovaniemen puolelle. Pohjoisessa paliskunta rajoittuu Sattasniemen, idässä Oraniemen ja Pyhä-kallion, etelässä Poikajärven ja lännessä Alakylän paliskuntiin. Syväjärven Paliskunnan alueesta 51 % on valtionmaata ja 49 % yksityismaata”, suhde laskettu v. 2019 keväällä. Kyläjärven ampuma-alue sijoittuu Piittiönkairaankäytävään, joka on valtion omistuksessa ja puolustusvoimien käytössä. Paliskunnassa on turvetuotantoalue ja Sodankylän Joukhaisselkään rakennetaan tuulivoiman tuotantoalue.

Palkisella on kattava aitaverkosto, joka koostuu noin 24 aidasta.

Merkittävä asutuskeskus on Sodankylän kirkonkylä.”

Oma lisäys. Huomattavin tai ainakin mieleen painuvin erotusaita on Huotarivaarassa, jossa lapsena tuli käytyä setäni Eeli Pulkan kanssa. Eelillä oli tietysti myös ajoporoja, joilla sain harjoitella mutta enhän minä oppinut sitä taitoa oikeasti koskaan. Kerrankin ajelin kohti Savelaa ja oli tarkoitus mennä suoraan pihan läpi kohti jängän rantaa mutta poro kääntyikin äkki arvaamatta kohti Ketunpesäharjua, jolloin tietysti tipahdin pulkasta pois ja matka tyssäsi siihen.

Kuva Huotarivaaran aidalta 50-luvulta. Kuvassa Hingalaisia, Lauston Irja ja Arja, koulun mummu (Väätäinen, eli Aaro Väätäisen äiti), Aune Rantakokko ja poikansa Ahti. Kuva Teuvo Korpelan arkistoa.

Tie valmistuu Vareskaira

Tiepohtjan teko on aloitettu vuoden 1967 syksyllä, mukana töissä on ollut mm. Timo Lepola, Tauno Mattanen ja Eino Korpela. Kirjan mukaan sen vuoden työllisyystilanne on ollut erittäin vaikea.

Tie on ollut kirjan mukaan ajokunnossa jo vuoden 1968 maaliskuussa kun Aune ja Arvi Rantakokko sekä Eeva ja Ilmari Sammela olivat menneet autolla Heinäpähän ja siitä suksilla sitten Hankalan kähmälle. Ilmari Sammela oli tehnyt metsän tarpeista sauvat kun ne oli unohtuneet kotiin.

Tien valmistumisen myötä kähmän käyttöaste tuli sitten monin kertaiseksi ja siitä sitten seurasi mm. honkien harveneminen kähmän lähisyydestä, sillä ne poltettiin lopulta kaikki sen piisissä.

Lisäksi inhottavaa on ollut huomata, että eräät ns. ”metsästäjät” pyytävät yhä edelleen lintuja tien päältä autojen kanssa, jolloin linnut eivät osaa varoa uhkaavaa vaaraa. Viimeinen osoitus tästä on ollut kuluvana syksynä kun metson siipi oli löydetty tien päältä, johon se oli ammuttu ja sitä oli tulleet mm. poliisit tutkimaan paikan päälle, vielä ei ole tiedossa syyllisen kiinni jäämisestä. Tästä vitsauksesta mainitsee mm. Aaro Väätäinen vieraskirjassa 15.9.1973, todeten seuraavasti; *”huonosti käy metsokannan elleivät autometsästäjät lopeta joka aamuista ja iltaista metsäautoteillä metsästäystä. Toivottavasti ihmiset järkiintyvät ja huomaavat, että tieltä ampuminen on rikos kaikkia erämiehiä kohtaan”*. Viimeisen kerran vuonna 1975 kun Aaro on käynyt lintumetsällä Hankalassa, hän toteaa että kairassa on täydellinen lintukato. En tiedä, että onko silloin ollut tuo autometsästäys syynä täydelliseen lintukatoon, mutta luulen sen olevan ainakin yhden osasyyn. Tuosta on aikaa jo 45 vuotta ja kaikki ihmiset eivät ole järkiintyneet vielä.

Kämpän remontit:

Remontointi ensimmäisen kerran on tehty luultavasti 1965, jolloin sen kustannuksista tarvikkeiden osalta vastasi Aaro Väättäinen, joka oli opettajamme Aune Rantakokon veli. Kylän miehet sitten hoitivat talkoiden merkeissä varsinaisen työosuuden. Aaro Väättäisen toimesta on myös vieraskirjan lahjoitus/alullepano sitten tehty tuon remontin jälkeen vuonna 1966.

Toinen kerta on ollut vuoden 1975 elokuussa. Korjauksessa mukana olleita:

Antero Hoppula, Erkki Aikio, Timo Aikio, Kauko Aikio, Olavi Pulkka, Toivo Martin, Voitto Martin, Oiva Lepola, Arvi Rantakokko ja Pentti Kangas.

Kolmas kerta on ollut vuoden 1979 syyskuussa. Kämpän piisin korjauksessa mukana olleita:

Antero Hoppula, Timo Aikio, Olavi Pulkka, Toivo Martin ja Arvo Lepola.

Remontteja on toki tehty myöhemminkin, ja niiden myötä piisi on korvattu kaminalla ja kämpppään on laitettu myös ikkuna ulkoista valoa tuomaan.

Ohessa tietoa kämpän omistamisesta, hallinnasta ja remonteista. Lähde Heikki Remes Metsähallitus. Lisäys tehty 11.12.2019.

"Hankalan kämpppä on valmistettu Metsähallituksen tietojen mukaan vuonna 1930. Kämpä on edelleen Syväjärven paliskunnan omaisuutta ja sijaitsee porotilalain (590/1969, muutettu 351/1974) 7 a:n mukaisella paimentopaikalla. Ko. lain perusteella on paliskunnalle luovutettu maksuttomasti hallintaoikeus. Tarkoittaa, että paliskunta voi rakentaa ja pitää paikalla porokämpää. Paliskunta ei kuitenkaan omista maapohjaa ja eikä puustoa.

Tietääkseni Hankalan kämpästä ei ole koskaan ollut vuokrasopimusta Metsähallituksen kanssa.

Tietoja järjestelmistämme: Syväjärven paliskunnan kämpppä. Sijaitsee paliskunnan hallinnoimalla paimentopaikalla TN_NRO 2208-2327-84 Pyykinumerot 62 29 23 19. Paliskunnan suostumuksella Metsähallitus ylläpitää kämppää autiotupana. Ko. alue on Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnassa eikä ole metsätalouden toimien piirissä."

"Tunnen kämpän 80-luvulta, jolloin työskentelin alueella. Korjautin kämppää silloin ja talkooporukkaa oli Naakijoista. Tavarat maksoi Metsähallitus. Metsähallituksen Luontopalvelut on tietääkseni korjannut kämppää 1990- tai 2000-luvulla."

Pari otetta kirjasta

”Martin Menu 21.9.1969

Riekkoa ala Hankala

Otetaan 3 riekkoa, keitetään kypsäksi hiljaisella tulella, lisätään mausteet (pippuri ym) ja perunat. Nautitaan kävelemisen antamalla ruokahalulla. Suu huuhdotaan oluella ja nautitaan ruokalepo n. 4 tuntia.

Eellä mainitun asian kokeneet Martti Pulkka ja keittäjä Teuvo Kasvi.

Yöllä 00.30 heräsimme ja otimme pienet ”Martinigit”, jatkoimme keskustelua luonnosta, ihmisistä ym. Yö on pimeä ja synkkä, kuuntelemme metsän kohinaa ja ajattelemme ihmisen pienuutta. Kohta valkenee aamu ja luonto kaipaa kulkijoitaan.”

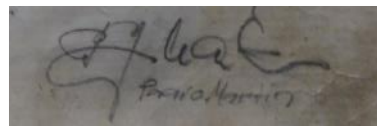
Salametsästystä 10.5.1974

Kirjassa on myös rehellinen kuvaus suoritetusta salametsästyksestä, jossa ilmoitetaan myös saalis, *”kolme raavasta hiirtä, kaksi naarasta ja yksi uros”*.

”Viimeinen honka kaadettu” vuonna 1980 syyskuussa 300 m päästä kämpästä, eli kirjan mukaan tuolloin on ainakin ollut vielä honkia alueella.

Kulkijat ovat olleet myös taiteellisia, on runoja ja piirustuksia. Aineiston lopussa laitoin raameihin kuvauksen hirvestä, joka on piirretty vuonna 1967.

Ja sitten vieraskirjan taiteellisin allekirjoitus, joka on tässä.

Poromiesten Pikkumaan kämpä on luultavasti valmistunut vuosina 1972-1973, koska poromiesten merkintöjä vieraskirjassa ei enää ole sen jälkeen.

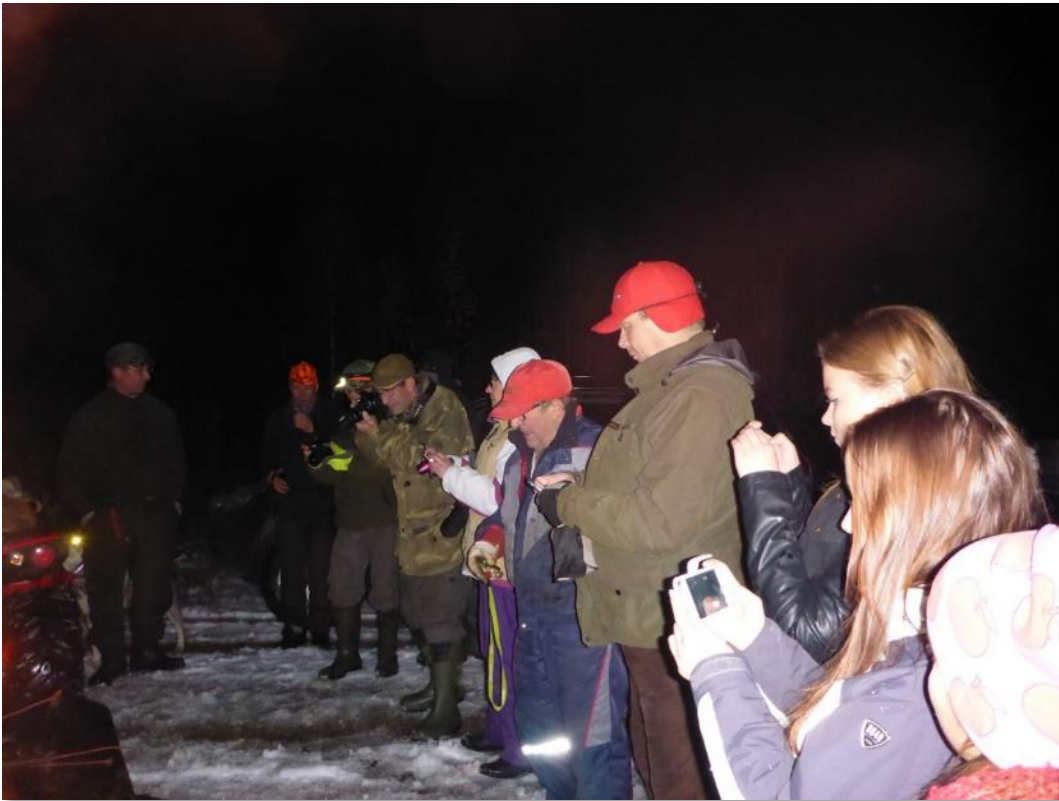
Karhun kaato 25.9.2014 Lentokentän tiellä

Ajelin hiljakseen kairatietä kohti Sammalkuusikkoa kun huomasin, että takaani tulee iso luultavasti amerikkalainen nelivetoauto hirmu vauhtia, joten hivuttauduin sivummalle päästäen sen ohi ja voin sanoa että sen vauhti oli hurja. No niin, jatkoin taas matkaa kunnes vähän ajan kuluttua taas perään tuli nelivetoauto ja sillä oli perässä iso lavetti, joka ohi mennessä heilui holtittomasti laidasta laitaan häipyen mutkan taakse kohti Rovaa. Sitten ajoin hiljaa Sarrion tietä takaisin päin kohti Kaartoa, autoja tuli vastaan aina silloin tällöin, kuitenkin mielestäni liikenne oli vilkas ajankohtaan nähden sillä iltapimeä oli jo saapunut maille. Aikion Leo ajeli vastaan ja pysähdyimme rupattelemaan. Kysyin Leolta, että mitä täällä tapahtuu, Leo sanoi, että lentokentän tien varrella on kaadettu karhu ja hän on sinne menossa. Ei muuta kuin takaisin katsomaan paikan päälle ihmettä. No siellähän oli autoja niin ettei meinannu paikkaa löytää pysäköintiä varten ja kansaa, nuoriakin ihan mahottomasti. Karhu oli vielä metässä ja sitä odoteltiin saapuvaksi tien laitaan. Sieltähän se viimein saapui mönkijän perässä kaatomiesten kanssa. Paikalla olijat kerääntyivät katsomaan ja kuvaamaan, salamavalot välähtelivät ja puheen sorinaa oli ilta täynnä. Saamani tiedon mukaan karhun oli kaataneet Samuli Ollila ja Jouko Junttila.

Tuon kokemuksen perusteella voin sanoa, että karhunpyynti on tosimiesten hommaa, eli puuhastelijat voivat pysyä vaikka Hankalan kämpän sisällä ja nauttia siellä vaikka olutta omassa usvassaan, kun oikeat metsämiehet ovat pyytöhommissa.

Karhu ja karhun pyytäjät Martti Aikio ja NN. Kuva, tekijän arkisto.

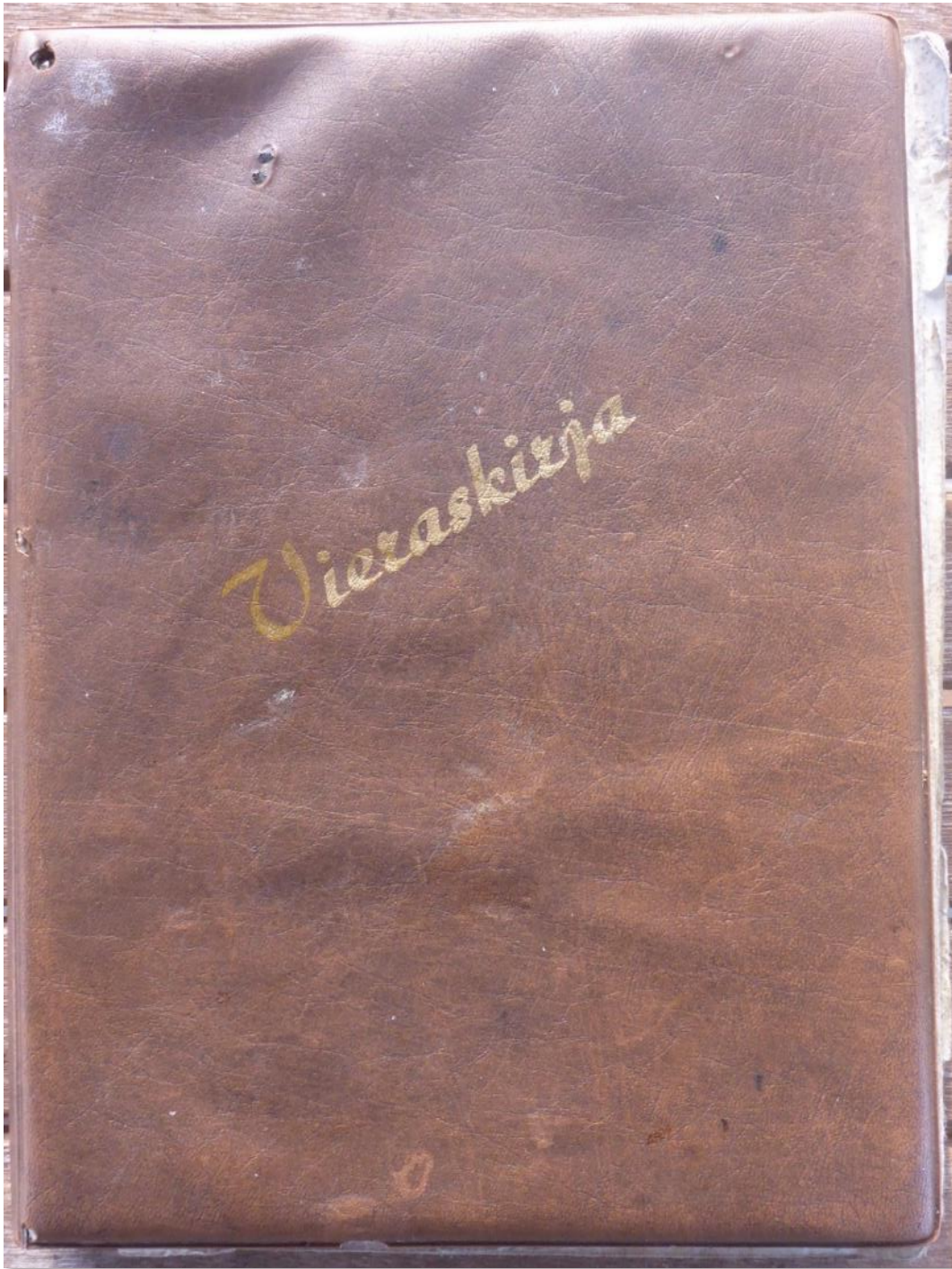

Tapahtuman yleisöä. Kuva, tekijän arkisto.

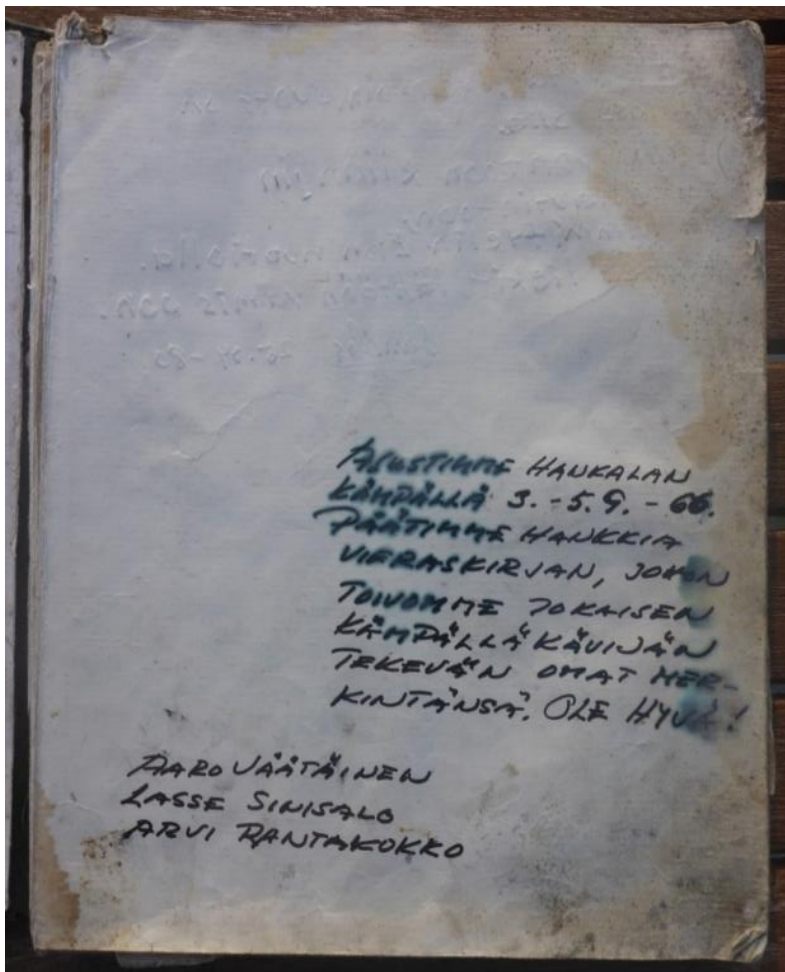
Kuvassa mm. Sami Aikio, Leo Aikio, Olavi Pulkka ja Timo Aikio. Kuva, tekijän arkisto.

Ja tässä kooste vieraskirjan alusta vuoteen 1975, jolloin kirjan lahjoittajan Aaro Väätäisen viimeinen kirjaus on tehty.

Vieraskirja.

HANGASSELÄN
1. HANKALAN
KÄMPPIÄ

Vieraskirjan alullepanijat, Aaro Väätäinen oli Hinganmaan koulun opettajan Aune Rantakokon veli.

Keihäsmiesten yökerhoretki vain viaton' pyhäkoulumatka'

*1 Budapest, 3. 9.

Suomalaisten keihäsmiesten "seikkailut" Budapestissä ovat aiheuttaneet suuren huhujen vyöryn, joka ajan mittaan on paisunut yli äyräitten. Tavallaan moottorina on toiminut eräs ruotsalainen lehti, joka oli "yl-läntänyt" koko keihäskolmikkomme yökerhosta tiistai-iltana ja löytänyt sieltä syyn mm. Jorma Kinnusen täydelliseen epäonnistumiseen. Kisajoukkueemme johtaja Oiva Halmetoja antoi asiasta täydellisen raportin, jonka mukaan tapahtumat kulkivat seuraavaa latua:

Pojat olivat sopineet valmentajansa Mikko Paanasen kanssa, että tiistai-iltana lähdetään kaupunkiin 30 km:n päässä sijaitseva Gödölön kisakylästä, missä ei ole mitään ohjelmaa iltai-sin. Tämä siitä syystä, että uni keskiviikkoamuna mait-taisi eivätkä pojat ryntäisi suinpäin harjoituskentälle.

Näin sitten oli käynytkin. Kolmikko oli Paanasen johdolla lähtenyt kaupunkiin, mennyt erääseen yökerhoon, istunut siellä kello yhteen saakka, juonut pullon olut-ta mieheen ja ollut kolmeen vaiheilla takaisin kisakylä-sä, jonne matka paikallisilla takseilla, jos sellaisen onnis-tuu saamaan, kestää vajaan tunnin.

Sateisen keskiviikkopäi-vän miehet olivat viettäneet kuin karhut pesässään kisa-kylässä.

— Tilanne vaikuttaa omi-tuiselta huhujen valossa, mutta itse asiassa se oli jär-jestetty eli tahallinen teko pitkästymisen välttämiseksi. Enkä minä voi käsittää, että siinä olisi mitään rangaista-vaa. Joukkueen johtajana olen asiassa täysin miesten puolella, sanoi Halmetoja.

Samaan aikaan HS 4.9.1966, jolloin on ollut yleisurheilun EM-kilpailut Budapestissä ja suomen keihäspojat ovat käyneet rentoutumassa yökerhossa. Onneksi juotiin vain "yksi pullo olutta mieheen", olikohan IV-olutta ???

Reino Hoppula ja Eeli Pulkka
poron ruokinta töissä. 15.2.67.

Antti Tammela 27.3.1967
Eeli Suusa 22.3.67
Tomari Lammela 18/4.67

Vasankissa 28.2.67
Mrs Takala Antti Tammela
Vieno Hoppula Eeli Suusa
Vilho Särkelä
Antti Kangas
Haimo Linnola 8.8.67

Hillassa 15/8-67
Ossi Sessali Mauno Takala
Olavi Mattanen Hillassa 15/8-67
Kalle Mattanen 15/8.67
Elli Väätäinen 10/9.67.
Kauko Riihi 10/9.67.

Vähe Lintu
Vähe Mikkola } 11.9-67
Kalevi Määtä
dyylit Antti Särkelä } 26.7.70
Reijo + Leo

Stenius ei hyppää USA:n sisäradoilla

Oulu, 14. 2. (AR) Rainer Stenius ei osallistu kuluva talven aikana USA:n sisäratakilpailuihin. Syynä on hänelle suoritettu jalkaleikkaus, kertoo Juha Vääntinen Yhdysvalloista Ouluun lähettämässään kirjeessä.

Steniuksen kantapäästä on poistettu akillesjännettä painanut luunpalanen. Rainer Stenius aikoo ensi kesänä kuitenkin Suomessa olla entistä ehommassa kunnossa. Mainittakoon, että viime talvena Stenius aloitti sisäratakauden USA:ssa ponkais-ten pituushypyn SE-numerot 815.

Ensimmäiset, jotka ovat kirjanneet käyntinsä, olivat poromiehiä, Reino Hoppula ja Eeli Pulkka. Tähän aikaan kämpälle mentiin joko jalan tai hiihtäen. Samaan aikaan HS 15.2.1969, urheilusivulla uutinen Steniuksesta.

Näätä ei lintuja

16/9-1967 Matti Martin Kalle Hietala
Linnustamassa 22/9-67

Ahti Kilpeläinen Arvi Rantakokko

Saimme lintuja 2 kunnajalkaa (riipijästä)
- " - 1 Metso (Vasalehokki)
- " - 1 Koppelo (Mattusen ojan rannasta)
(Tulimme Hirsigammanasta ja näimme 4 poikuetta)

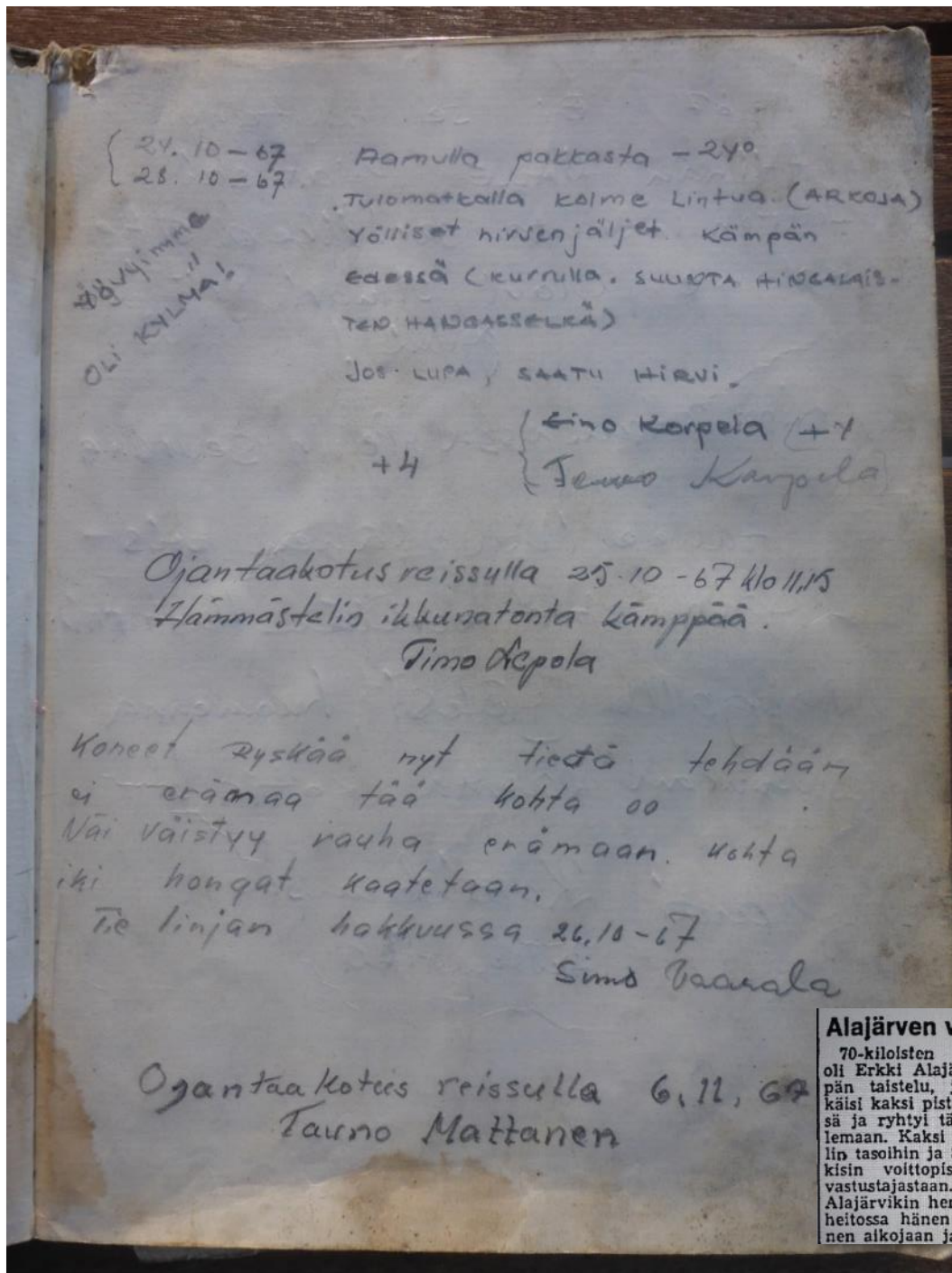
5-6.10.-67 Vanhien kalien
ensimmäinen lemmen
suunnittelun alla jätin
työillä.

4. Vaini
12.10.-67. Sato ensi luvon, vaan ei saatu
viciä hirviä.

Antero.
Ranta-kirkko
Antero Ranta
Eskola-kirkko

Hännes Lepola

Syksyllä -67 ei havaittu lintuja, Matti Martin ja Kalle Hietala olivat havainneet näätä. Vähän myöhemmin on jo saatu lintuja Ahti Kilpeläisen ja Arvi Rantakokon myötä.

Ja vuoden 1967 syksyllä tien teko kairaan on käynnistynyt. Eino ja Teuvo Korpelan hirven saanti lähes varmaa, mutta lupa puuttui. "Erämaa väistyy ja ikihongat kaatetaan" Toteaa Simo Vaarala. Samaan aikaan HS 6.11.1967, Lapuan SM-paineissa Erkki Alajärvi on tehnyt "virheen".

Tienpohjan tekijät 8-11-67.

Honka kaatuu koneyrskää, pojat
potee koraa yskää, käämpö
Hankalan, nyt tarpeen on, mut
kohta tääkin arvot on. Huolto
Tänne, Raskas, kallis on, Isännällä
huolet, mut Ranki parkea
sisukkaasti kantaa siitä puolet.
Koviin jos siikaa kiviä tienpoh-
jassa, on aivan liikaa 20 prosenttia
mitä lie tarkoittaa, mut kilpailiat
se kuitenkin tarkoittaa...

Kaapo Kaapala F.M.
Jouko Mälykangas
Kyösti Kängäs Jouni Seipä-
järvi

14.11 OJAN TAAKOTUS REISSULLA
1967 TÄYSI KESÄ, VETTÄ SATAA.
— EINO KORHOLA
16.11 Tuomo Mattanen
1967

Tietyt jatkuu, 14.11.1967 vettä sataa ja on "täysi kesä".

20.11-67

OLET NÄNNÄ ARNAHID SUONENNA.
 SIELL' VELKAVILJANNE LAIHOAA.
 ON SETSUURID AICA ESSS. NYT.
 JA TYÖTTÖNHYYDEID KOHTESIDA LÄPPI OI.

II

EI TOIUDA AIKAA SAA PARENPA.
 KUIN HERRAID HOUSUT NE RÄTEAA.
 KUIN KÖYHÄID LEIPÄÄ HE NALUTTIKET
 OI. NYT VOISKO TOIUDA PARENPA
 IHANLUKSIEN. IHNE NAAL [REDACTED] ...

Billarimiehet ovat menneet tien alkupäähän. Olemme täällä ajanmittaustouhussa. Ulkona on kova pakkanen. Kovin tänä talvena tähän asti. Kämpä on lämmin. Poltamme tuoreita keivuja. Tähtitaivas on hauskannäköinen pitkästä aikaa. Kirkas kuu on melkein keskellä taivaan lakoa. Kello on 22.10 tänä keskiviikkona marraskuun 22 päivänä vaikeana työttömyystalvena 1967.

J. depola x E. korpela

Vaikeana työttömyystalvena "billarimiehet" ovat menneet tien alkupäähän.

OLIPA PERKEHEN
 HANKALA LÖYTÄ
 TÄMÄ VAIKIAN
 KÄMPPIÄ

ERKKI H.

JUSSI RIIPPI

15.10.55

AIKION POJAT
 TOIVAT NOJOSTHIN
 MEILLE RUOKAA.

ERKILLE 13 REIKÄLEIPÄÄ
 MULLLE 2 RIESKAA JA 1½ KILOA
 SIAN LIHHAA.

TUOTHIN VIIMISTÄ
 HUUTOA OLEVAN JUSTEERIN
 JA E.H. TOI TULITERÄN
 POKKURIN

JA 28 KILOA SUOLALÄSKIÄ

Runo Meistä ja Muista,

Kovat ajat on nyt meillä,
 kulkeissamme väreskairan teillä
 Monet aatokset mielessä itää,
 kun ei tahdo kynsi leivässä pitää.
 Kuinka selvennet nyt Pohjan poika,
 kun suvikulta on nyt voita,
 silavaa kun joskus saanen,
 se autuus on - halleluja aamen.
 Beikäleivän kaksi irti saan,
 tunti palkalla korkeintaan,
 Kuinka kauan kärsit pohjoinen,
 käsis "sossu" R. Paasion.
 Devalvaatio maailmalla riehuu,
 siitä hinnat nousee, kuplii, kiehuu.
 Herrat hyvin pärjäälempi,
 moukkia meitä määräälempi.
 Voimaton nyt on Pohjan poika,
 Herroja ei mikään voita.
 Etelällä on nyt hyvät olot,
 kun Pohjoinen heilt' täyttää kotot.
 Lähtisin pois täältä varmaan,
 kun vain tietäis paikan armaan.
 Juhlavuosi Suomen on nyt,
 vaan meillä tunnelma on hävinnyt

Runoilua, "devalvaatio maailmalla riehuu, siitä hinnat nousee, kuplii kiehuu".

Vanhiloista vapaus koittaa,
 kun Aekkos-Urho kellot soittaa.
 Kirkas koita tammikuu,
 johtoon anna joku muu.
 Kuinka pärjää poika Vennamon
 tuotko tyynen suvannon,
 pojilles' köyhään pohjolaan
 sua varmaan täällä muistetaan.
 Poista suuri herrain valta,
 päästä poikas ikeen alta.

Rakastan mä Suomen maata,
 voisit turvan, leivän taata.
 lapsillesi kodit armaat,
 poistain kauas päivät harmaat.

Ehdas työttämystyötäinen
 1967

"poista suuri herrain valta
 päästä poikas ikeen alta"

Marianpäivänä maaliskuussa 1968.

Ei ollut hiki eikä väsyttänyt, mutta
kiva oli tulla silti tänne Hankalaan.
Sivakointi oli lyhyt kun pääsi autolla
niin lähelle.

Arvi Rantakokko. Arvi Rantakokko
Eera Sammela Ilmari Sammela

Ilmari teki itselleen sauvat metsästä
hakemistaan torpeista. Sauvat olivat unoh-
tuneet kotiin.

Pitkinäpöytäpäivä 12/3 1968.

Rauhis kevät ilma, ihana kerrassaan.
Kertimme kakut ja oleskelimme vain.
Kävin ensi kerran täällä piisi tulilla.
Maija R. L. L.

Tähän sammui jalkotähti jalka kävellessään
Lähti

Esa Rönkä mies

3.7.68

Tie on valmis tai ainakin ajettavassa kunnossa kun Ilmari Sammela ja Arvi Rantakokko ovat rouvineen tulleet autolla ja sivakointi lopun matkaa kämpälle.

Olimme täällä katuvassa puolesta
paikassa, tulimme tähän aivan iltaa
puolesta kaivokautta kättästä ja myrskyästä
tähän kestii kuin aivan samaa tuntia
ja huomenna on juhannus aatto, on
kylmä ollut koko kesä tähän asti.

20/6.-68 E.B.

Oltiin yötä kaksi majassa matalassa
Hyvä alinokahalu, mutta sääsbillä.

Arvo, Martti ja Veikko 2/7-68 Metsämaalarit
K-kumppu

Ei ole riistoa tällä perällä.

8/9-68. 2 Kulkuria

Metsästämissä, 10.9-68

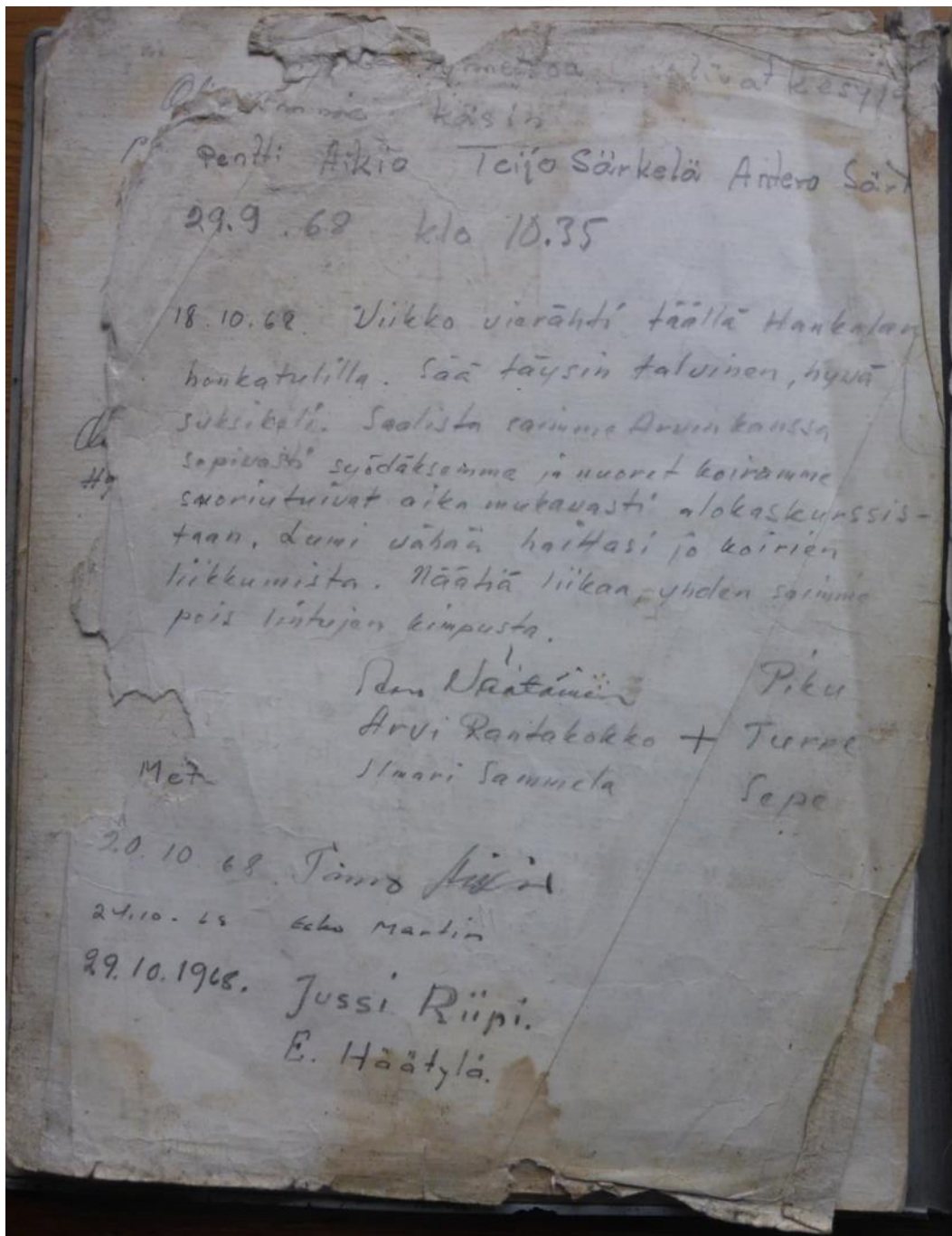
Timo Mattanen Pentti Simppala,

Olimme linnustamassa saimme 1 Metson 4 Riekkoa
Lunta on noi 40 cm 23/9-68

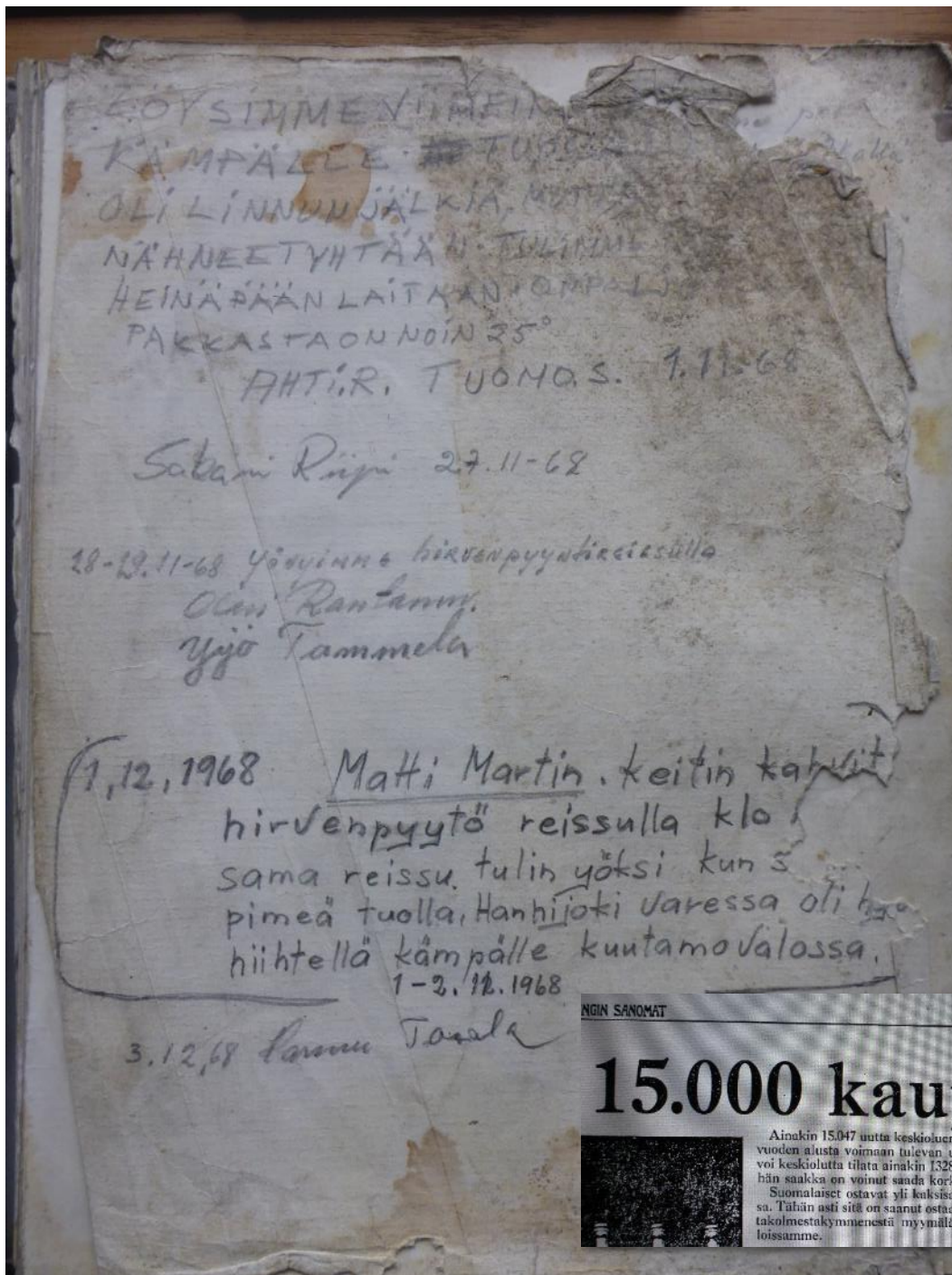
Kari Järvinen Antero Hoxaala

Poroaidan paikkaa on tultu katsomaan. Samaan aikaan HS 23.9.1968 Edvin Laineen elokuva Täällä Pohjantähden alla on ilmestynyt.

Aaro Väättäinen on saapunut kämpälle.

Matti Martin on hiihdellyt kuutamovalossa kämpälle. Samaan aikaan HS 1.12.1968, keskiolut on tulossa vuoden vaihteessa kauppoihin.

Tulimme Vinttien kämpältä tänne
 tuokinta keisaria viikko viikoksi matkalle
 nyt on ensimmäisen lämmön päirä kello
 talvessa, nyt alkoi hios taa hangam kulkia
 ensimmäisen kerran tänä talvena

24.2. 1969

Päivä Hoppala

Kutti Tammala

Lunta on vielä o. tuihin + en. on kukaan
 ihwa luvon muokas

22/v-69

Heinälä

Luntapihalla 1.20 luv

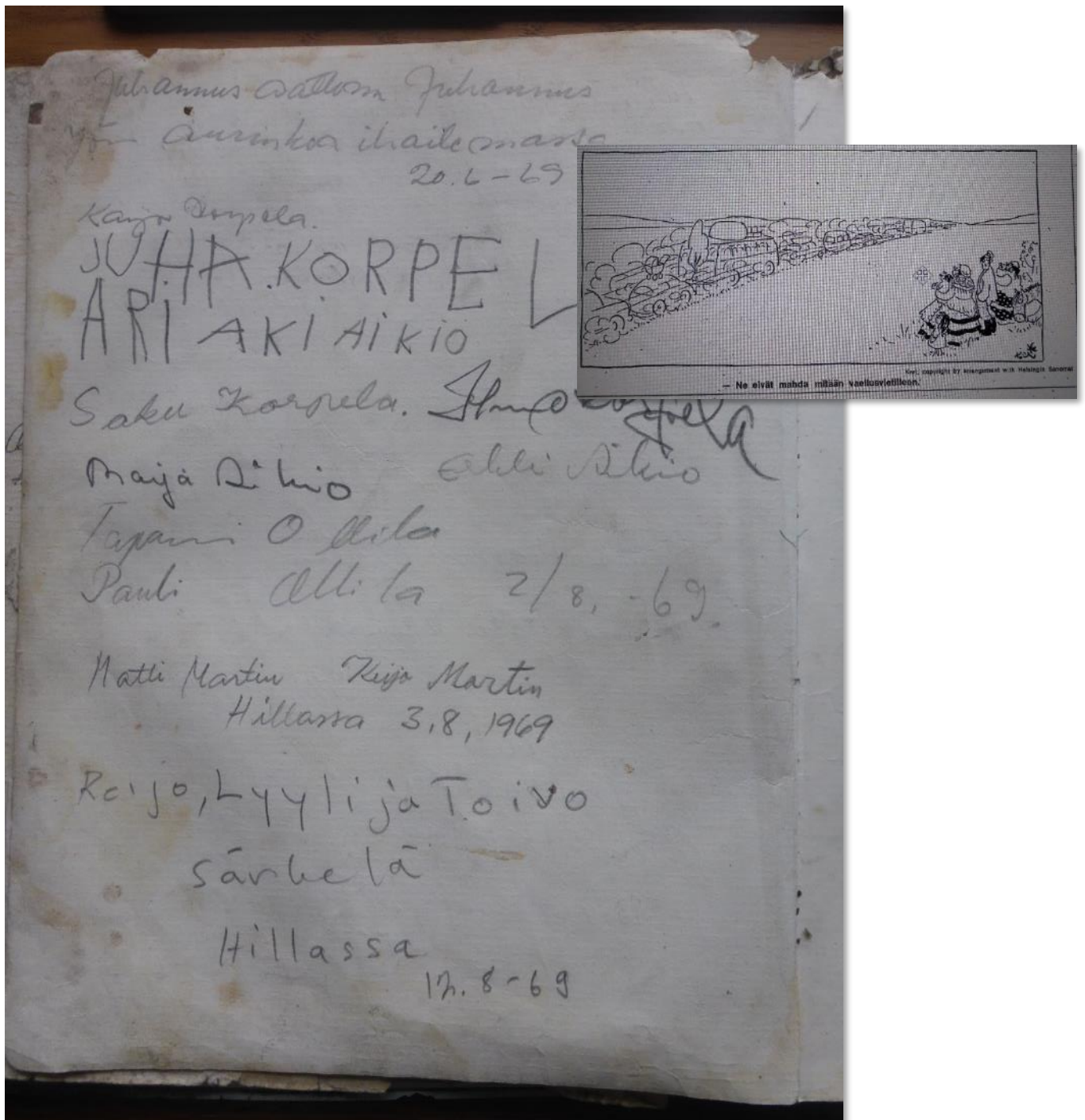
Alkua yäti kämpältä

22/4 1969

Jouko Tammala
 Joudus Vaakala
 Jeno Hoppala

23/4 69 Suajasää
 5.5

Kevät saapuu Heinäpäähän.

Ja sitten kesäaika kämpällä. Samaan aikaan HS 20.6.1969, Karin pilapiirros, jossa etelän "kaikki ihmiset" ovat menossa maalle juhannusta viettämään, jota mustalaiset päivittelee.

16.-17.9.69

18.-20.9.69

} Viimeistä lomaviikkoa
viettäessä. Säännisruska, hienot röt, luter-
jakin raatiin. Kuitokset
aidasta hoitettiin.Olavi leikkauksen + pyttyhoiva kutti, Jounen
Eino Heljo, Juhani.

Pam. Naitinen + Piku, Outokumpu

A Rantakukka

30.10.1976 Kello 13.35 Sgölin uimamainen
Pöskäritys täällä Hankalankämpällä, lähimmän
ajan kuluksi Erkki ja Reino Aikio

Aaro Väättäinen on saapunut kämpälle.

13. 7. 1969

klo. 16. 15

Leo Hilio
Soppa Hoppala

Saku Korhola
Ravi Kempela

Ensikertaa

15. 9 - 69

Kuro Martin
Esko Moring.
Matti Martin

21. 9 69

MARTIN MENU

Rikkoo ala Hau kala

(otetaan n 3 rikkoo, keite-
tään kypsäksi hiilillä
tullella, liitetään maustet
(pinnant ym) ja peunnet

"Martin Menu"

4/10-69. keittimessä keuhut linnun näkyi vähän
 Seppo Sammalen yöllä saati enimmäkseen
 Tapani Sammalen linnun
 Tuomo Sammalen

4/10 69 linnun on maassa ja linnun kyllä.
 on muuta maassa ei ole linnun
 Toini Hoppula Tauno Pullilinen

Leiriniemi 15/10 69
 Teemu Pikio
 Eino ja alen linnun
 Eino Pikio
 Kari Pikio
 Eino Pikio
 Vilho Koivuranta

Linnun reissulla

20-10. 69

Jussi Pulkka.

Talintäme klo. 11.00

Jussi tuli kämpälle klo. 11.00.

25-29.10.69, Kokeilimme, miten Vareskoiran
 jänikset toteutuvat dreeverinä. Kovin on näillä
 pupujusseilla laaja kotiseutukäsitys. Ajaja kyllä
 oli joka päivä mutta passipaikkojen löytäminen
 tuotti vaikeuksia. 4 jussia kuitenkin joutui
 rippaan. Pikku pakkasen teki kelin kärkeäksi
 koiran käpälille. Lunta hyvin vähän, oikeastaan
 näin kuuran.

Aaro Väätäinen

Niisi unohdettiin mainita, jättä
 kiitos Arvulle ja Hannele
 Aleksi +
 Bella

Arvi Rantakokko

1/11 Eiko Mäkinen

Kirj. onkela 3/11.69
 tuli pakkasen ja
 tyvön, kumpikin pöytä

Paavo Martin

Aaro Väätäinen on saapunut kämpälle. Paavo Martinin taiteellinen nimmari on vertaansa vailla.

Metsällä 1.11-69

Riista saalis 6. Kiekkoa
2. Metsoa

Esko Kustala
Johan Mattan

Marraskuuisella retkellä

Maanantaina 10.11.1969 klo 11,00 - 16,00

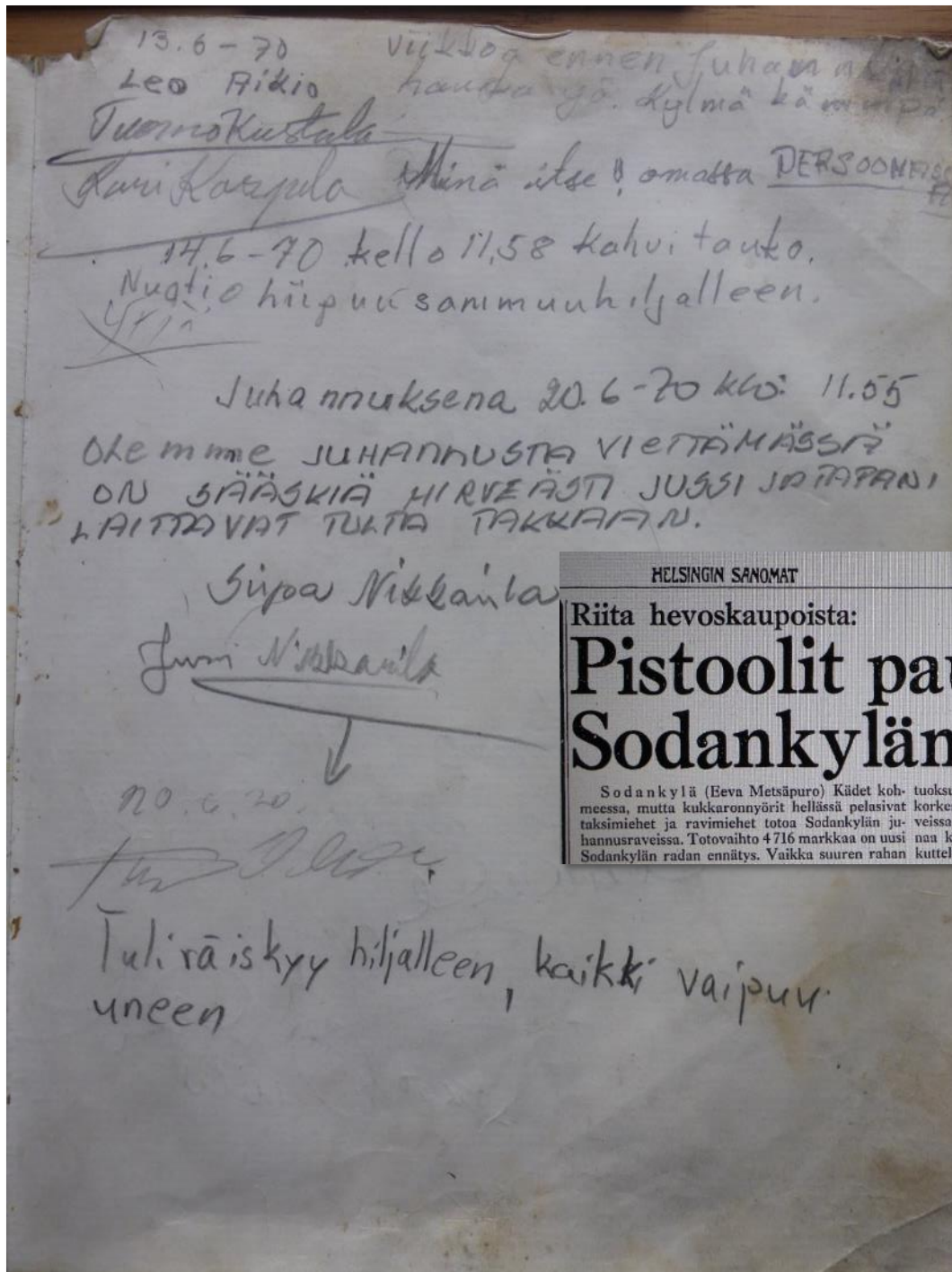
Hajimme 10.11.69	Fraro Martin
hirvenlihaat klo 18,45	Eino Martin
Matti Martin	Matti Martin
Anto Hoppula	Voitto Martin
Leijo Martin	Esko Martin

Kiersimme kairan, onko petoja liik-
kunnut ~~petoja~~. Eli ei päässyt kel-
kalla mihinkään. Tämän tzzim-
ma virttiästä.

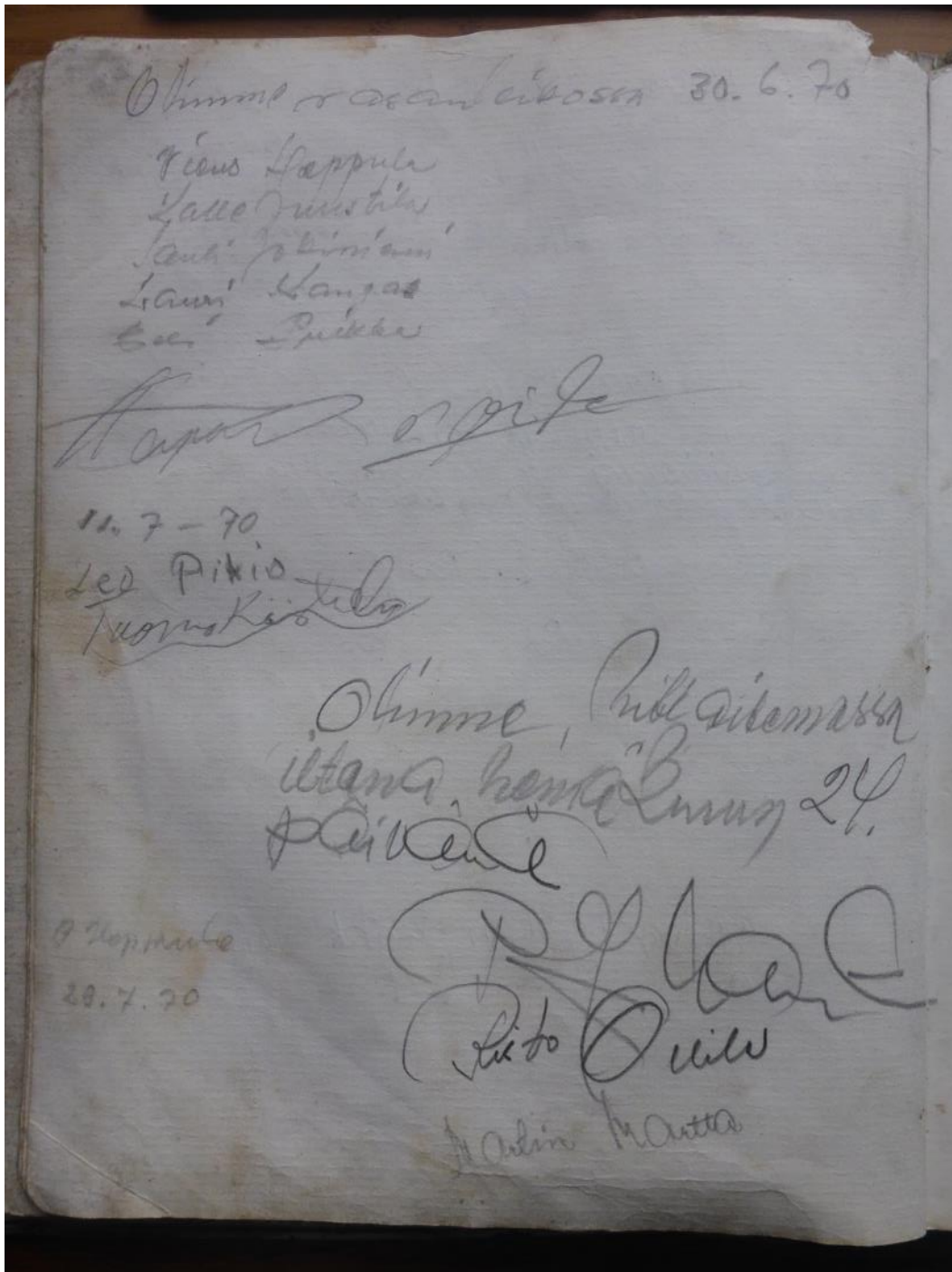
Toresstaina, 10.4 - 1970 klo 12,00

Lauri Siskela Reimo Hoppula
Eeli Pulkka.

Moottorikelkalla ei pääse mihinkään !!!

On Juhannus ja "sääskiä on hirveästi". Samaan aikaan HS 22.6.1970, Sodankylän juhannusravit otsikossa.

Poromiehet vasanleikossa.

25/2-70. Olemme hilloissa, ketta n. 8 kg
 kuin Ertterin ---. Olemme tulleet
 suoraan kotiin ja hilloista ei ole tietoaakaan.
 Viskin ansiosta aika kului mukavasti.

Olavi Mattanen,
 Pekka Mattanen.

Kaunis sunnuntai päivä
 Olemme hilloissa täällä
 menemme Rutiin / angalle.
 Antero Lyli Reijodeo 26, 7, 70
 + Panu

Kaunis sateinen päivä Olemme
 hilloissa

Jouko Sundela 30.7.70

Mauri - " -

Jorma - " -

Juho - " -

Antti - " -

Eino - " -

Sami - " -

Saimme 8 kg hilloja
 Syväjärveltä

"Hilloista ei tietoaakaan, viskin ansiosta aika kului mukavasti".

Minne Hillassa 4/8-70
 Pauli Allila
 Tapani Allila
 Oskari Allila

 4/8 70 Olmne Hillassa
 Marttiin aamulla
 Eila, Matti, Rina ja
 Eero Martin

 4/8-70 Olavi Pullia
 Hillassa
 4/8-70 Jussi Nikkanen
 - 11 - Martti Nikkanen

Ja hillassa ollaan.

10. - 13.9.1970 Olipa riistaa kairassa
 - sopuleja! Siro, Piku ja Ponttu saot-
 toivat autuaammille metsästyksmaille
 satoja sopuleja - ennenmuuta Siroja Pont-
 tu. Saatiinpa näyttää Aaron kokkaa-
 mana koppeloa ala hankala sitä
 metsällä höystettynä - kyllä maistui ja
 hyvin nukutti "nisujen" loisteessa.
 Sääli kämppäilijä pöytiä, älä pol-
 ta!

Kiitos hankala - varekskaira
 Vesa Kauppinen

13.9.70 "Saimia" spettacolo

Erno Lausto

Jarmo Lausto

Juha-Markku Lausto

"Sääli kämppäilijä pöytiä, älä polta !

13.-19.9.1970

Hieno linnustusviikko Vareskairassa Hangassalän,
Varespään ja Garriön sokkeloissa. Lintuja
löytyi ja muisteloita sitäkin runsaammin
kertyi vielä myöhemmin useasti uudelleen
ellettäväksi.

Eno Helio, Hibi

13.-20.9.1970

"Enämeikkuri II"; täidetään fröte
seuraavalle uroballe!

Olavi Heikkinen ja sen Anni, paureu

10-20.9.70. Tämä lähtö Hankalasta
on aina varkeinla. Toivossa uudesta
rathasta lähdeimme muistelemaan
tätä. Rann ja Piku Vantainen

Tunnelmaa ei voi sanoinkuvata mutta
ehkäpä täällä kävijät tuntevat samoin.
Paksut koivupölkkyt loistavat ihanaa lämpöä
Metsästysjutut ovat parhaimmassa käynnissä
Odotamme huomispäivältä hyvää ilmaa. Tänään
eivät limut istuneet, koska oli kovatuuli, mutta
saatiin kuitenkin yökeitto. Täytyy lopettaa
sillä lintukeitto alkaa olla kypsä. Lunta ei ole
iltana 26.9.1970
Toivo Mortin, Olavi Pulkka ja Antti Rantakokko

Aaro Väättäin on saapunut kämpälle. Ja näillä pojilla on tunnelma kohdillaan.

3.10 - 71 LATVA LINTUJEN PYVÖSSÄ
 Leo Aikio Kari Korpela
 Seppo Hoppula Eeri Kuusela

17.10.70. Kallio kääntyi ilma. Kauskaa on, vaikka
 viskiäkin. Kappelit nymyävät lähimmän,
 mutta eivät muuta istaalella. Ohnele
 riehet ovat tylsimmät, on meikäläisellä-
 kin tiivaa "ä la ante - iistasta" illalla.
 Kallio kiehui ja Eeli makaa, mme kadotettu
 puukassa.

motto: "I was born in
 a wandering star"

Vuokko Kousla
 Pella Kousla + Kari
 Eeli Jokinen + Hugi

Pääsiäisen aattona 1971.

Melkein hankikeli, ylämäissä
 laisteli suksit liika hyvin.

Arvi, Puni ja Aslak Rantakokolla.

ASSE RAM
 ASSE

Ja sitten on pojilla pyynnissä latvalinnut.

8.-11.4.71 Etuvas Beranderes n.y. pöön-

äijätorttelulla. Ilma kupa,
hiiltoleki vaihteleva, korttelu
mäinö. Hihtamassa on oltu
ahkerasti ja Herkalan kampu-
ja on ollut Paratiisin kal-
tainen keidas. Naamat on pöit-
nu ja pöinissä palanut pöu
pöikineen.

Marjukka ja Dan' Heikonen
Käya ja Eino Helio

18/6-71. Oli meitä pöitkä reitillä.
Pöiti pöu aino pöikene, Pöitsematta.

Ouni Lahtela Ben Takela.
Saur Söitela Iian Hoppola

18/7-71 PATIKKA REISSULLA
EINO KORPELA Kaol Korpela
Eli Korpela Päya-Lenna Korpela
VIINEISTÄ VIKKOA LOMALLA
RUOTSISTA

Poroaidan paikkaa tutkaillaan edelleen. Loma lopussa ja ei ku takasin Ruotsiin.

2.8.71 On kaunis elokuun ilta
 lähimmme tänne hakina kuittele.
 mään jo minästänsi kutes Hangeks.
 lansa? Liisa Nikkarila

Tanja Nikkarila
 Aulikki Nikkarila

Martti Nikkarila

Veikko Tassala.

~~Kiitokset hänelle joka toi minästänsi puita.~~

8.8.-71 OI MEITÄ TÄÄLLÄ HIIKASTE-
 REMASSA KUUDEN HENGON
 SEURUE SATISENA SUNNUNTAINA

Helena Heppola

Leila Heppola

Suska Heppola

Vieno Heppola ja

Susko ja Liisa

16.8-71

Jha ~~Heikkinen~~Väo ~~Tanaka~~

4.-5.9-71 jänisjäntissä

Toivo Martin

Olavi Pulkka

Yrjö Hoppula

Ei ole

Enää jätetty
kaikki Etelän
Tähti
saustat
raunio

7.9.-71 klo 18.45

Poikkeimme kävelyretkellä täällä Hankalassa
katsomassa aitoa Lapin Enää. Ilma on loista-
va, aivan selkeä jätyni, ja metsä aivan hiljainen. Ei
tekisi mieli lähteä pois.

Matti Sundelin Seppo Sammela

Lahti

Hinganmaa

9.9.1971 Tulimme tänne odottelemaan
piisivalkealle sitä niin monien erämies-
ten odottamaa aikaa nimittäin 10.9.
jolloin metsöjen rauha loppuu.
Metsästyksessä on myös toinakin
viehätyks nimittaintuolijon ruskamaisena
joka heijastaa silmiimme mitä ~~kauneampia~~
värejä jotka siivittävät meitä kulkemaan
vaaran laekka toiselle, uusiin
maisemiin ja paremmille lintupajille

Ahti, Olavi, Toivo

9.9 ja huomenna alkaa linnun pyynti.

11.9.71 KLO. 5.40.

On Pilvinen sää, ei tuule on hyvä
Lintu ilma. Eilen ei tuurannut
Sitä vertaa että olisi saanut yö-
sinnun.

Erkki Pauli
Kangas Särkelä

24.9.-71 On perjantai ilta, ilta on hämärtynyt
ja heinäpään hongat palavat iloisesti valaisten
kämpän kirkkaaksi kuin päivällä. Huomenna on
tarkoitus mennä Varespään katsomaan kauneimmi-
laan olevaa ruskaa ja ennen kaikkea lintuja
Lunta ei ole maassa, mutta ulkonatuntuolevan hieman
pakkasta. Toivottavasti aamulla on hyvä sää ja lintu-
saalis runsas. AHTI, YRJÖ, TOIVO, TUOMO + TESSU

2,10-71

Olimme yötä täällä hankalassa ilma oli
pilvinen vettä sateli hiljaksen kypseyttelimme
Lintukeittoa piis inloisteessa ja viettelimme
rattoisaa käppäiltä kyllä leuka alkoi
kiiltämään kun keitto oli viimein valmis
OLAVI Pulkka, Antti Rantakokko, Seppo
Sammela, Toivo Martin. Yrjö + Antti ja
Antero Hoppula.

7.10.1971

POROHOMMISSA EI
OLE NÄHTY VILJÄ
YHTÄÄN PORON

PENTTI AIKIO
JORMA LAHTELA
REINO HOPPULA
TOIVO KANGAS.
Eeli Dulkkä

5.11.1971

On Kaamosaika ja päivä tahtoo loppua kesken
näissä metsästyspuuhissa. Olemme hiihdelleet
pitkän matkan Hinganmaasta jylkkäkuusikon kautta
Pikkuvarespäähän ja sieltä tänne kämpälle mutta
mikä on hiihdellessä kun on loistava keli. Kävimme
hakkaamassa hongan ja kantelimme selkävääränä tänne kämpälle
mutta nyt onkin kiva kertoilla päivän metsästystapahtumia
kun piisissä on paras polttopuu made in Lapland. Tänään oli
erittäin hyvä ilma ja lähdimmekin suurin toivein jahtaamaan
metsoja mutta vesiperä tuli ~~mutta~~ toivottavasti huomenna
ei tarvitse paistaa makkaraa kuten tänään

TOIVO, YRJÖ, AHTI

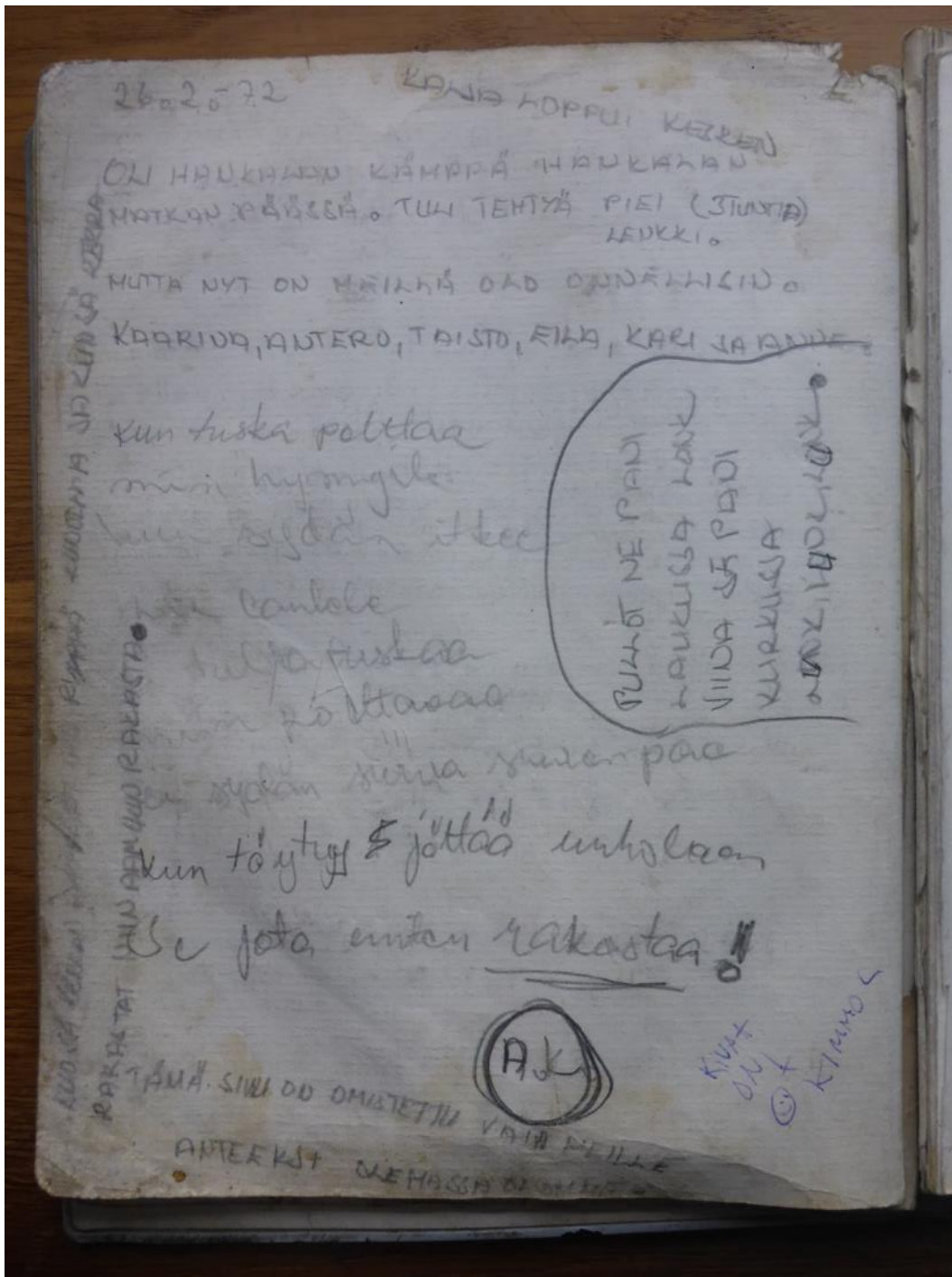
7/11-71.

Henri Hoppula
Kari Ahti

5/11-71.

Kiitos TOIVO, YRJÖ, AHTI, PUISTA
TEEMME HUOMENNA LISÄÄ PUITA.
oli kiva tulla haitaan yön.
Kuten kämpälle.
tunsaam tuntekin. Siis

"Olemme hiihdelleet Hinganmaasta Jylkkäkuusikon kautta Pikkuvarespäähän ja sieltä kämpälle"

"Oli hankalan kämppä hankalan matkan päässä. Tuli tehtyä piei (3 tuntia) lenkki" Onkohan ne oikeasti eksyny ???

25.30-720 Seoncl'maa
 Kauko, Marketta
 Eila, Taisto
 Riku, Kari
 -Kari toivoo että nauttii parasta
 mutta Kaukolla ja Taistolla
 on jo päästä (kättä pöytä)
 Pöytä seuro työlle että jos minä
 oisin tiennyt että sulla on pukea
 tallela niin jos minä ois pitänyt
 näin kirellä
 niin tyhjiä papalle että
 ja jos minä oisin tiennyt että sulla
 oli ollut kirellä niin minä
 oisin ottanut kaksitoppa pöytä
 ja Kari no kaksitoppa
 siihen Pöytämen

Tämä porukka on ollut "ihan sumussa".

27-28 5-72

on keuhäinen lauantai ilta. haistamme
ketunpesiä kumparilta. kävelimme
pitkän matkaa, yövyimme kämpässä ja
aamulla aiomme matkaa jatkaa

Toivo, Olavi ja Yrjö

21/7. Hilla matkalla. Antti Kilpeläinen

21/7. Kaisa Kilpeläinen, ensi kertaa kämpässä.

Siivosin kämpän tehkää samoin.

Älkää tuhlatko lehtiä turhaan,
sillä lehdet loppuu ja kannet jää!

26/7 Ulla Aikio

72 Seppo Sammela

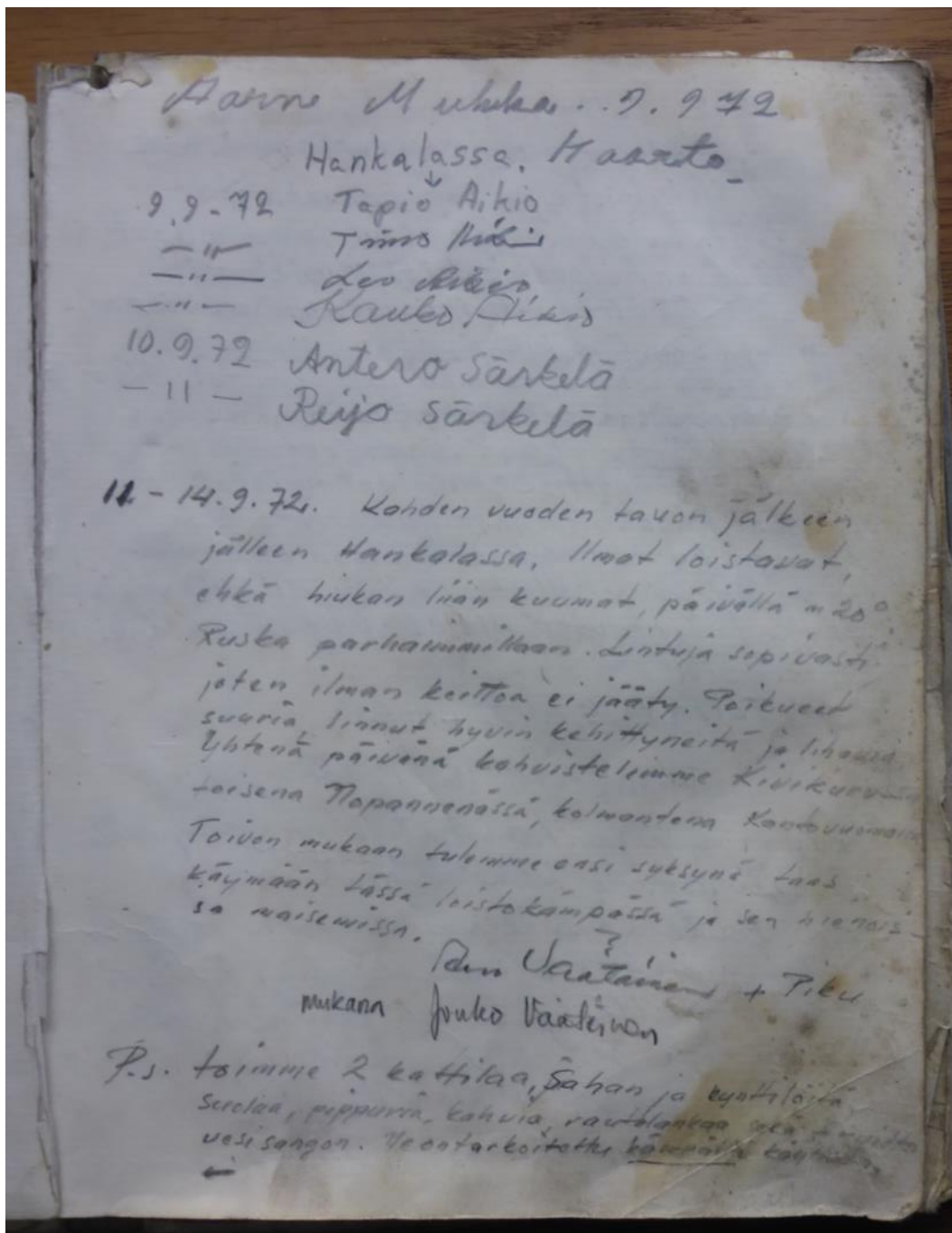
Arvi Rantakokko

Kaisa Kilpeläinen

Antti Kilpeläinen

Hillareisulla

Ohje; älkää tuhlatko lehtiä turhaan, sillä lehdet loppuu ja kannet jää !!!

Aaro Väättäinen on saapunut kämpälle. Kalustoa on uusittu mm. 2 kattilaa, saha ja kynttilöitä. Samaan aikaan HS 11.9.1972, Lasse Viren ja Pekka Vasala voittivat olympia-kultaa.

15.09.1972 Tulimme tänne hankalan käm-
pälle katselemaan piisinloistetta.
Piisinloisteja erämaan rauha ovat
toista kuin kaupungin meteli ja pakokaasut.
Tällä on helppo keskittyä vaikka mitä
tehtävää varten. Hiljaisuus on täydellinen.
Snuff, Snuff, meidän innokas koiramme
jo tuossa uhkui tarmoa huomista, toivotta-
vasti antoisaa eräretkeä varten. Keskus-
telu on kääntynyt tentisiin eräretkiin
ja kauniit, romanttiset antoisat muistot
tulevat tässä illatunneilla kerratuksi.
Aiomme huomenna kaartaa ison varespään
ja palamme illalla tänne kämpälle, väsyneinä
mutta toivottavasti mieleenpainuvien erämuis-
tojen kera.

TOIVO, YRJÖ, AHTE + NOPSA

Hankala 16.9.72

Tulimme illan hämärtyessä kämpälle
saaliinamme kaksi metsää ja
teeri laitoinme teeren ruuaksi keitto oli
erittäin maukas Matti oli ensi kertaa
erä kämpällä yöstä ja lintu keiton
syänmissä oli erittäin kiiva yö.
Seppo Sammela Antero Hoppula.
Matti Sundelin lahtelainen kaveri.
Tunnetaan em. sivuilta

Matti Sundelin, lahtelainen kaveri. "Tunnetaan em. sivuilta"

Olemme tulleet tänään Antero ja
Taiston kanssa tänne Vaneskaivon
Haukalan porokämpälle.

Saalista olemme saaneet ja
mukavasti.

Riistamat on erittäin hyvät.

Lintukeittoa on alla ja kypsää.

Jatkamme huomenna pyyntiä.

Haukalassa

16.09-72

P. Kyöskynen

P. Dikio

Tuomi

MEET TÄRISSE
"saunat"

Linnustamassa 23.9.1972 klo 6.30
 Vettä sataa ja mieli on "maassa":
 R. Näsä ja Tapio Allila

Mutta meillä on mieli "korkealla",
 vaikka vettä sataa, saatiin Metso,
 Koppelo ja 3 Riekkoa. 23.9-72 klo 16.10.
 Toivo Martin Olavi Pulkka

1.10-72 klo 7.35 olemme yöpyneet
 kämpällä, ja lähdemme Linnustamaan,
 suuntana Syvänselkä, Sarriö.
 Olavi Pulkka, Toivo Martin

6/10-72 Olimme linnuissa, saatiin
 kivasti potkurit.

Nils Mattsson
 Pentti Korhonen
 Olavi Mattanen

Ja "linnuissa ollaan"

6/10 Linnustus reissulla. Saatu lintuja
erittäin hyvin.

Hievi on ja pyygy

Lieroksesta

Mäkkinen "HAK" 15.10.72.
Ji Peltti - HAK
aiina Ei ole Lunta
min pirus JA. TA.

Slakemaan: 17.10.72

Tulin miina, "kirotta länna mies",

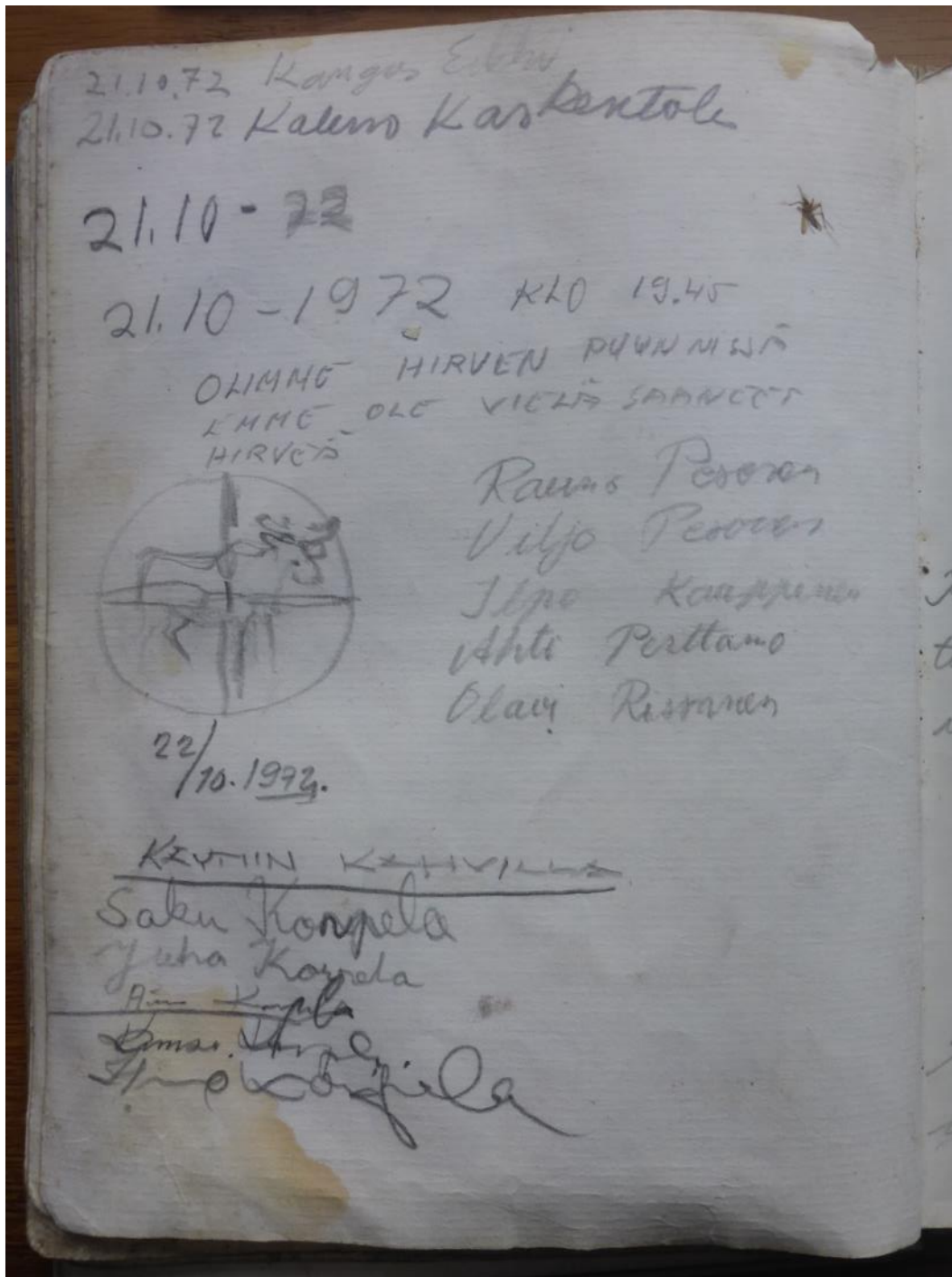
Lapin luonnonrikkautto, omua kentiä

Erinä. Lyötä kumiaittaa, lalkei päästi,
kun Haukalan kämpän katto huilatesoo
ihailen.

Lunta sataa, minkuin autotoni pyytää,
hiljaa - lapin maata peittää ettei vielä
hyväksymättömälle meitsyytensä antas.

Saamatta jääneet suuret saaliit (ei höylätäkään)
jostens ohka pakottivat tulla uudelleen

Toivon että jostens pilkani luvun kauna
pääsen näitä samia "laitumia" katsomaan
hänellekään ei luoto kuin saastuneet
ilmat ja vedet. Erkin (Aikio) kauna
tääsä Kävi Ralf

Sodankylän tuleva kunnan johtaja Viljo Pesonen on hirven pyynnissä.

29.10 - 22
 Käytiin kahvilla oli vähän suolainen
 ei mennyt alas tuli ulos lähtö
 muistaa kunnioittaen!

Antti Korpola
 Sisko Korpola

Leo Oskio

13.8 - 73

Juha Niskanen

Sauli Tuoli

Kävimme mustikassa Käytiin karellon karellon
 tulikan niitä aika pörrä, Ei ollut mustikasta
 iso para ainakaan tässä

Oli monia nälkäisiä suita.

Eikä tiedetty miten saada kakki-
 puita (määrä oli)

Seuraava päivä

Käytiin kirkossa, saatiin sankti-
 illassa

11. 9. 73. Kästiin "kylässä".

Hane, Arvi ja ASSE Rantakokko,

15. 9. 73. Taas viikon yöt tuli vietettyä
tällä puolella joistessa. Kahdena aamuna
maa lumen peitossa, iltapäivällä taas
sula naur. Lintuja hyvin, paitsi riekkoja,
joita ei näkynyt kuin yksi koko aikana.
Kylläpä on Vareskaima muuttunut, teitä
joka puolella. Huonosti käy metsäkannat,
elleivät autometsästäjät lopeta joka
aamuista ja iltaista metsä-autoteillä
metsästyksi. Puomit pitäisi saada
sellaisen teiden päihin, joihin ei
ole muuta asiaa kuin metsästyks.
Toivottavasti ihmiset jättäytyvät
ja huomaavat että tieltä ampuminen
on rikos kaikkia erämiehiä kohtaan.
Se kostaantuu ampujalle itselleenkin.

Pero Väättäinen + Piku

Tuoreen puolesta 20. 9. 73. 4. krt

Tuoreen puolesta 10. 9. 73.

Aaro Väättäinen on saapunut kämpälle. "tieltä ampuminen on rikos kaikkia erämiehiä kohtaa". Ja tämä vitsaus jatkuu edelleen tänä päivänäkin, valitettavasti.

22.9.1973

Häykin kahvila

Juha Niemi

Kari Mäntä

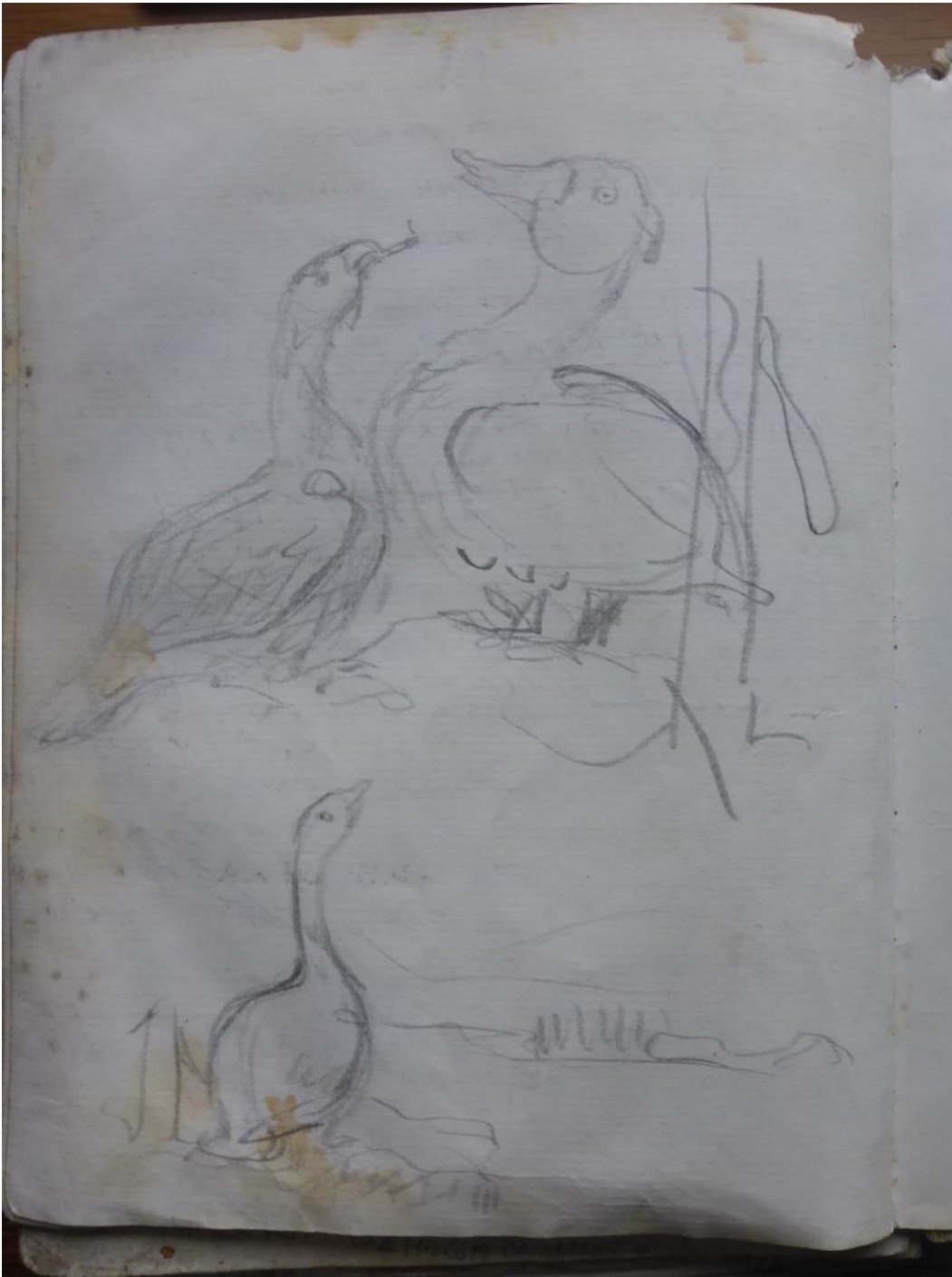
Käytiin kahvistelemassa ja syömisessä
ohikulkumatkalla vir. Hiövaaran

6.10.73 klo. 9.00

Päiviö Tuori

Jouko Tuori

Kari Mäntä

LÄHÄNTÄIEHTOONA 1973.10.06.

Pentti Riipi (PENTTI RIIPPI)
 Markku Outakivi (MARKKU OUTAKIVI)
 Jaakko Riipi (JAAKKO RIIPPI)

KÄVELIMME KOTAMAARSTA (VAALAJÄRVELTÄ)
 VARESPÄÄN KAUTTA KÄMPÄLLE.
 AIKAA MENI 12 TUNTIA. AIKA HYVIN, EIKÖ?
 OLEMME IHAN KUITTEJA (KVITTOR PÅ SKENSKA).
 SAIMME HÄNHIOELTA PUNAJALKAPOIKUEEN!
 HARVINAISTA LOKAKUUKSI VISHIINKI.
 MARLINTUJEN MÄÄRÄÄ (SAATUA) EI OSSAA
 LASKEA. KOULUTUKSEN PUUTETTA KAI.
 REPUT AINASKI PAINAVAT KU PIENI SYNTI.
 YÖVYME TÄÄLLÄ JA LÄHDEMME AAMULLA
 KOTIA KOHTI.
 TÄMÄ SAATTAA OLLA VIIMENENI KIRJOOTUS,
 KATO KU EI OLE OIKEIN HYVÄ TUO SUUN-
 NISTUSTAITO. MUTTA HUOMENNA ON
 JOKATAPAUKSESSA UUSI PÄIVÄ, VAIKKA
 EIHÄN SE KYLLÄ TÄHÄN KUULU, YHTÄÄN.
 SIITÄ HUOLIMATTA, HELVETIN HYVÄ KÄMPÄÄ
 TÄMÄ ON, AINASKI KUEI VOI PALAJO VALA-
 KATA. EI SENTHÄN, HYVÄ JA LÄMMIN TÄMÄ
 ON.

TERVEISIA TUTUILE JA KIITOKSIA
 KÄMPÄN TEKIJÖILLE.

TOIVOO

Pentti Riipi & Kuit

P.S.

"ei senthän, hyvä ja lämmin tämä on"

12.10-73

PENTTI AIKIO

EELI PULKKI

Oraan porohormissa tulittiin tänään ei
olla vielä nähty yhtään poraa.

23.10-73

Pari poro sellaista
Kul. 11.00

Juhan Kangas

Juhani Hamula

Yrjö

Koiruuri

Yrjö Poikela

17.3.74

Majalla Aikio

Timo Aikio

7.10.73.

Sunnuntai metsästäjät ilman pyssyä
Kokottelavat kahvitulilla ja pottolavat
pottujen paistumista.

Tuomo Notkola

Helvi Kilpeläinen

Aune, Aslak ja Arvi Rantakokko

Olemme tulleet Hankalaan

Liutuhommilla, toteamme jälleen, että
Kämpä on parempaakin parempi.

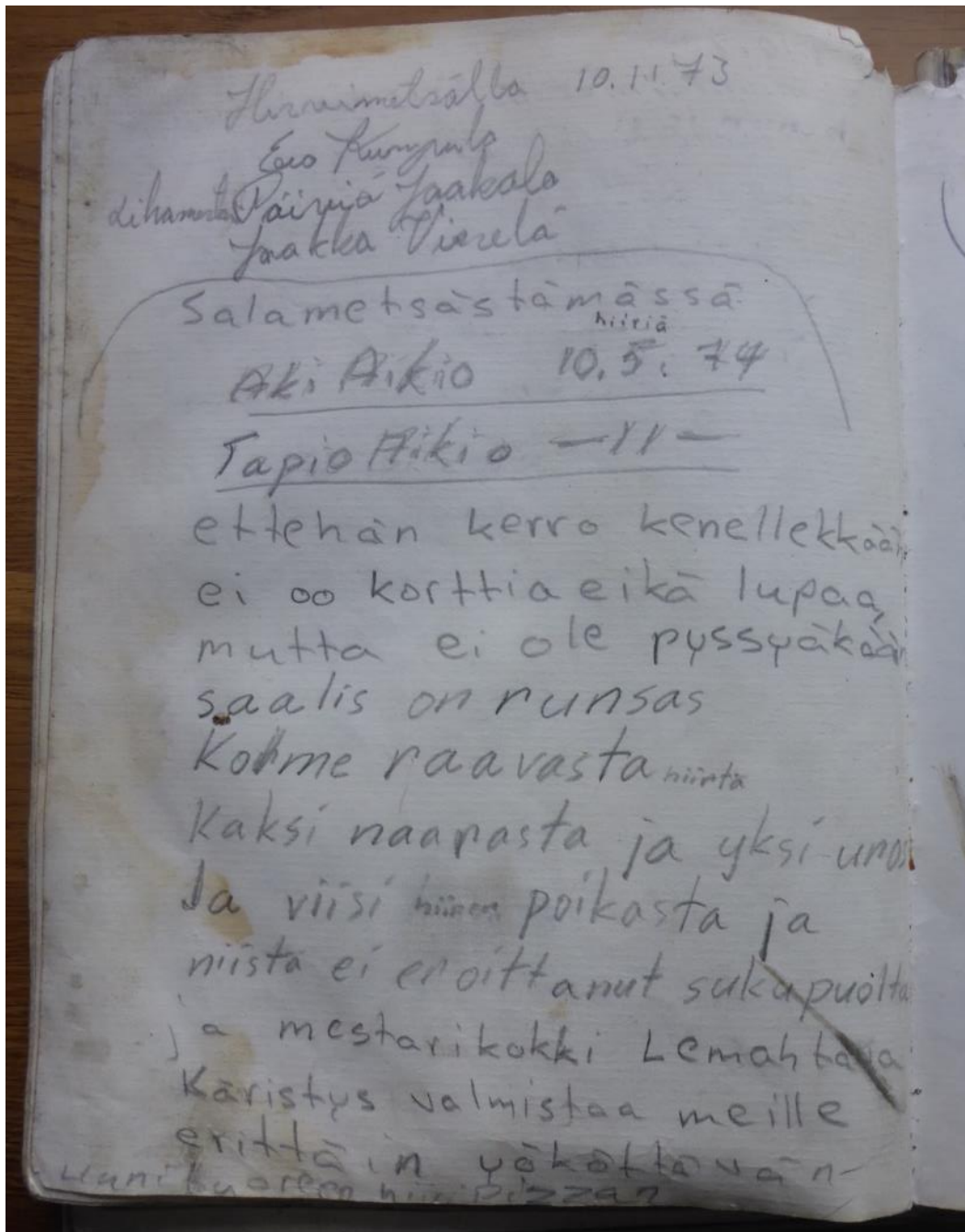
Kahvit on juotu, lähdemme
hallustelemaan metsälle.

Hankalassa 11.10.73

Paavo Neitola

Ruthi Kyllönen
Jouko

25.5.74. M. IV.

Ja tämä porukka on "salametsästäjämässä", saaneet kolme raavasta hiirtä.

Nukuimme mielestämme yön
hyvin (66). Kävimme juuri
hakemassa puita. Oli
sitkas honka.

Kämpässä on aina oltava
puita ja tulitikkuja

Vapaa päivää viettämässä 26-74

ANNE HARJULA

KARI KORPELA

Kalastamassa

14. 7. 74

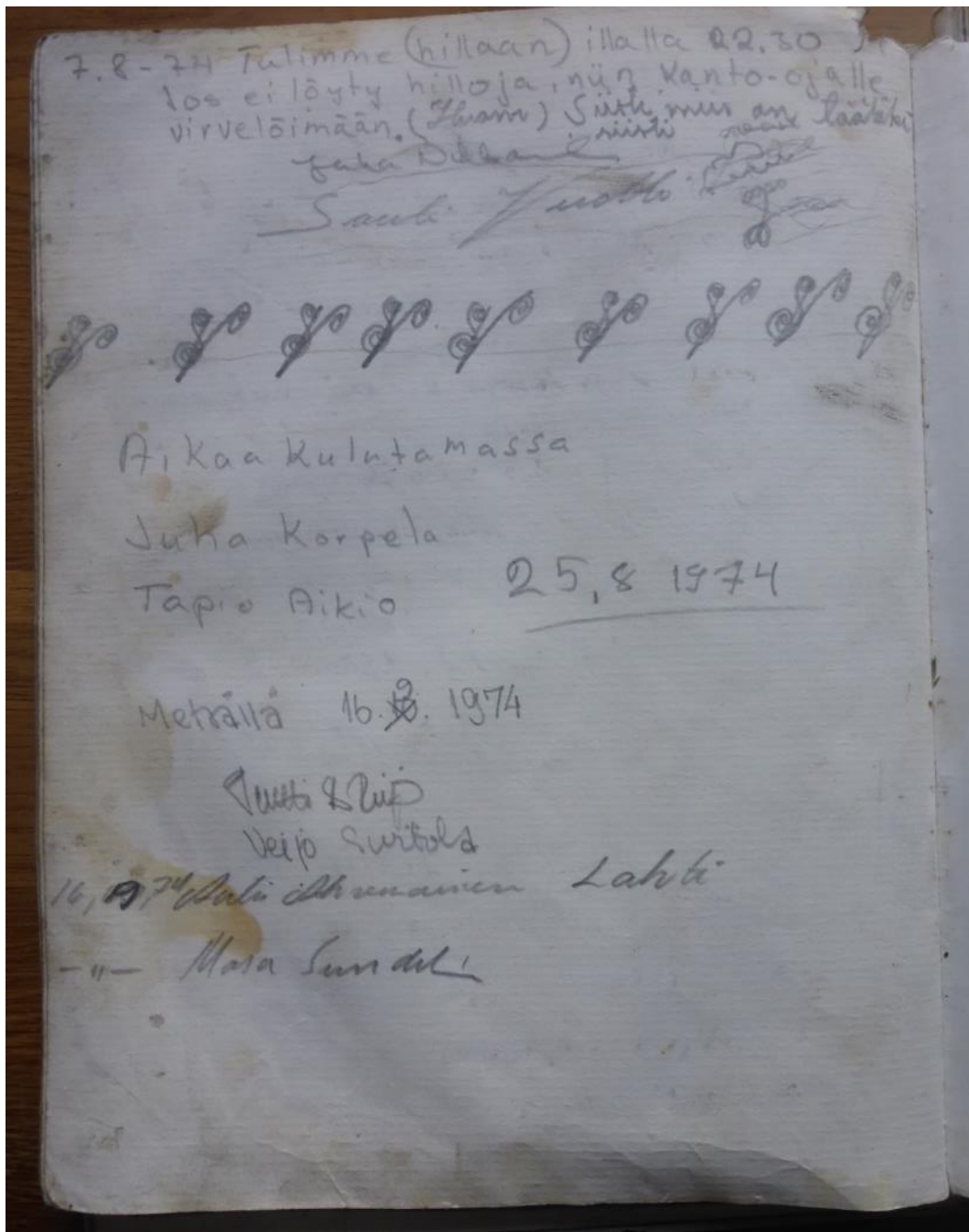
Aki Aikio

Tapio Aikio

Juha Korpela

"kämpässä on aina oltava puita ja tulitikkuja"

Ja voihan täällä myös "kuluttaa aikaa"

20.9.74, klo 8.25. Lähtöhetki Hankolassa.

Tulipa vietettyä Arvin, Turven ja Pikan
kanssa ihana 10 päivää. Välillä on satanut
kovasti, kuten tänä "sadekaudena" mutta
kämpässä ovat päivät maistuneet so-
paremmilta. Lintuja sopivasti, eteläin
riekkoja ja teeriä enemmän kuin viime
syksynä. Näätä luovutti nahkansa, jout-
utti kuitenkin ensin Varesmäestä Kivikurun-
taa Alakeen, jossa nousi suuren haapaa.
Toivotavasti ansi syksynä jälleen lauantai-
Hankola.

Arvi ja Pika Väättäinen

Aari Ranta-aho

Köyliön metsällä 20.9.74
Pitäis aamulla lähteä linnut
pois vierma⁴⁴an.

Sakari Ranta-aho.

Keijo K. Martti.

Aaro Väättäinen on saapunut kämpälle. Yksi näätä on saatu.

26.9.74 Oluon yöstä täällä
 Kämpällä, ~~Ennen kuin lähten~~
 ti) ~~Ennen kuin lähten~~ ~~huvon~~
 to, mutta on täällä mukava.
 Meitä on täällä 5 Marthi, Seppo ja
 minä

Hyvä jatkoa Toivaa
 T. Nybacka

Kärsä laskoi lairan laskon jolloin lähdim
 Seppo laissa lävelemaan, käveltiin tulonietri
 kälisi laira tuli lähemmäksi. jolloin me lähimme
 eteläpuolelle, sitten Seppo laisi ylälaivasta. Sitten lent
 päättyi, laira calauksi nopeasti reppaan.

Marthi ja Seppo
 Nikkanen Kalliohohti

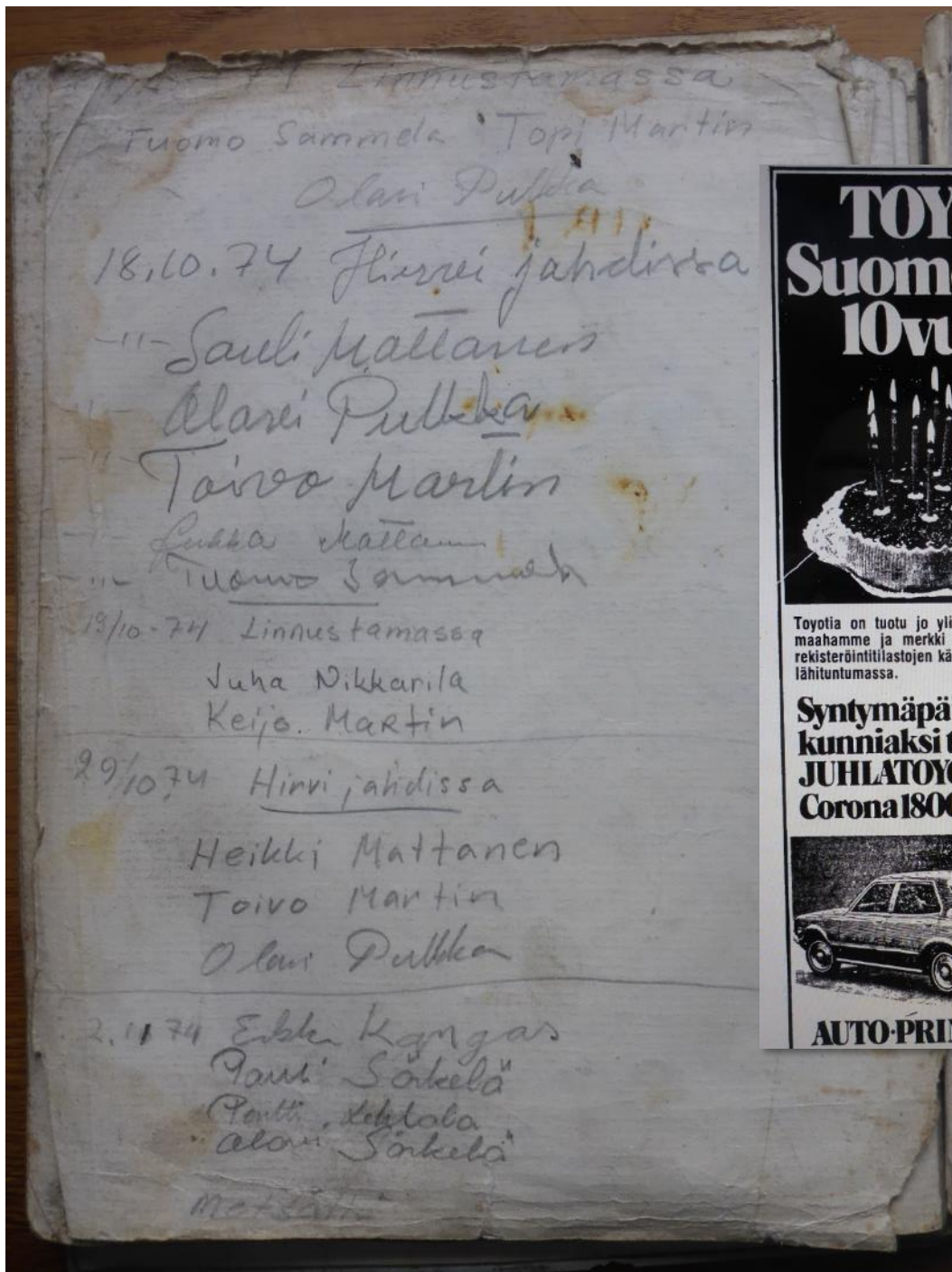
27.9.74 Kyllä piti paikkansa,
 On huono olo, mutta kyllä se
 tästä loks muuttuukin vain
 jaksaa olla tisteä

Jollakin on ollut "huono olo"

Olemme täällä linnustamassa,
 intujen sul' kahtalaisest',
 molla koron takana ne
 ovat. Olemme täällä
 ensimmäistä kertaa ystä-
 viättämässä. Sää on
 tyyn ja rauhasta aikaa ja
 päättämme linnustaa
 kiinnon reissulle.
 Jorma Hakala 1. 10. 74
 Heikki Hakala

71-14

TOYOTA
Suomessa
10 vuotta

Toyotia on tuotu jo yli 80 000 kappaletta maahan ja merkki on ollut vuosittain rekisteröintilistojen kärjessä tai aivan sen lähituntumassa.

Syntymäpäivän
kunniaksi tuotiin
JUHLATOYOTA *utuus*
Corona 1800 DeLuxe

AUTO-PRIMA

Lintuja ja hirviä pyydetään. Samaan aikaan HS 18.10.1974, Toyotan 10-vuotistaivalta suomessa juhliataan.

2.11.74 Jarkko Sarkela metsällä
 mukana Iiri Kangas ja Seppo
 Järvinen. Viimeksi mainittu
 on eksynyt, häntä on tässä
 odoteltu ja huudettu, mennyt
 vähän väliä, mutta ei voin-
 näy.

3.11.74. Klo 15.30

Metsästysreissu alkoi olla lopussa.
 Lintuja saatuaan kohtalaisesti, käytiin
 varospäässä ja Napanenässä.
 Hirviä vuotui Napanenän pohjoispäässä josta
 ne karkotettiin makuusijoilta.

T: Pena, Pate, Olli, Erkki
 Le S S S K

Hiihtelomässä.

11-12/3 75

Tapio A. Kio, Aki A. Kio - Juhakorpela
 Telomätkä oli väsyttävä

← LENTOKO

30/5 75 Hiihtelomässä
 Ritva Voutilanen Toivari Ollila

27/6 klo D.40
 Olemme varanleikossa

Aarne Takala
 Reino Koivusmaa
 Yrjö Erola

On kylmä yö. Piti valkealla istumma ja
 lämmittelmä

Käymässä vain ollu.

12. 7. 75 Pentti Vuolaniemi

-11- -11- Etti -11- Foresta

11. 8. 1975, Reino Aikio

-11- -11- -11- Etti -11-

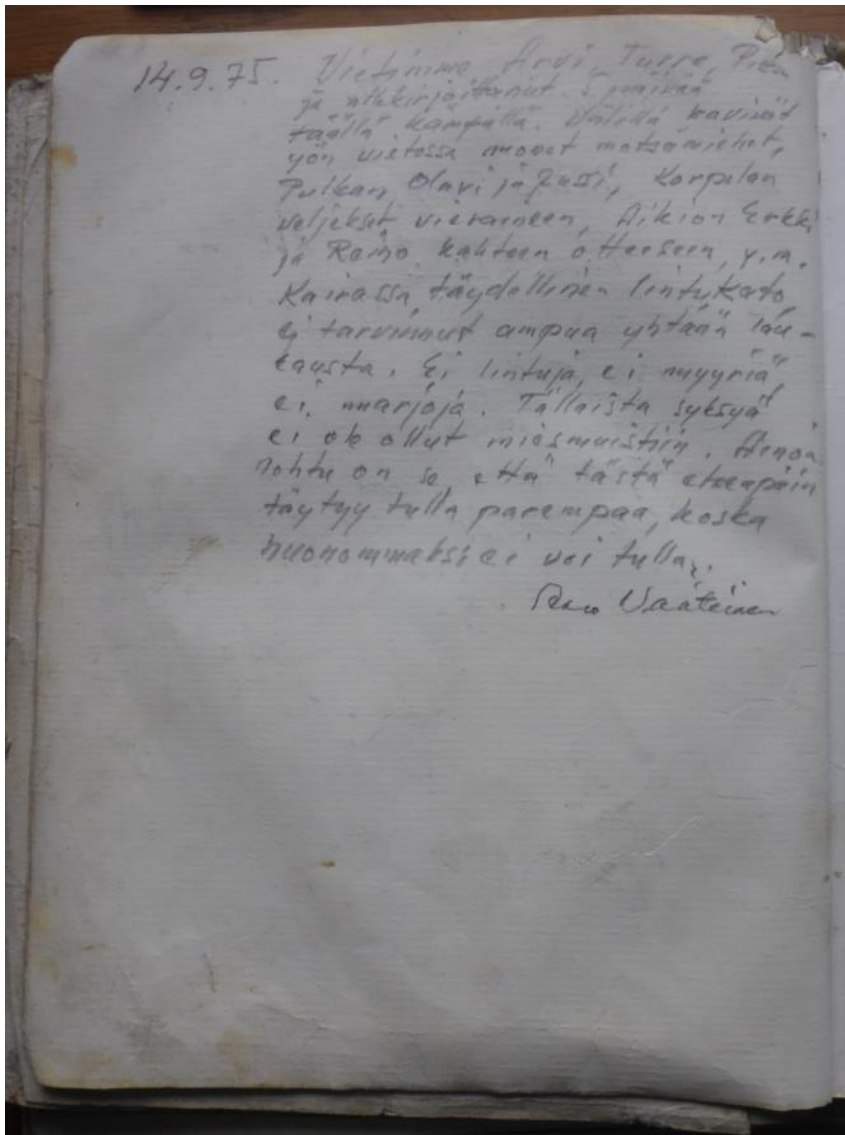
Ammuin teeren Romille 19.9-75 Hangasselästä
Olavi Pulkka vähän lintuja

Olavi on ampunut teeren Romille.

Kämpä korjattu 10.8.1975

Antero Hoppaala
Erkki Nikio
Timo Pini
Kauko Liiro
Olavi Pulkka
Toivo Martti
Väinö Martti
Oiva Lepola
Aari Pankkila
Timo Kangas

Ja kämpä on taas korjattu.

Aaro Väättäinen on saapunut kämpälle. Tämä on viimeinen kirjoitus Aaro Väättäisen tekemänä ja siinä hän toteaa kairan riistasta tyhjäksi, eli "tästä eteenpäin täytyy tulla parempaa koska huonommaksi ei voi tulla".

Ukkola varmisti MM-pronssin

Minsk (Tass) Pertti Ukkola, 25, selvitti ainoana suomalaisena tiensä mitalille painin MM-kisoissa Minskissä Neuvostoliitossa. Ratkaisutuottelussa hän kukisti Ruotsin Pelle Lindholmia pistein 10–6. Tämä takasi 57 kg:n sarjassa Ukkolalle vähintään pronssin.

Hän paini tasan 9–9 bulgarialaisen Dinu Tshitoudoutshin kanssa, mutta hävisi, koska bulgaari oli tehnyt ensimmäisen pistesuorituksen Tuloksena oli kuitenkin Yli-Isotalolle neljas sija.

MM-painien kolmantena päivänä Ukkola ja Yli-Isotalo jouduvat kahdesti matolle. Rajvattuun Lindholmia tueltaan, Ukkola sai vastaansa Puolan Kazimierz Stefanon. Suomalaisen kunto kesti erinomaisesti ja hän nujersi vakavahvan puolalaisen ylivoimaisesti pistein 16–3.

Yli-Isotalo kuroitti neljännellä kierroksella Tshekkoslovakiain Pavel Ehrlichia, joka alusta alkaen pakoili suomalaista. Ajassa 6.26 tshekki oli kerannyt kolme voittoa, ja nun mies ajettiin matolta.

Vuodennella kierroksella tullut pistehavio tappi Yli-Isotalon miinaustilin. Neljas sija on kuitenkin miehen uran paras saavutus.

Sarjassa 74 kiloa Mikko Huhtalaan tie päättyi kolmannella kierroksella. Voitettuaan selätyksellä Yhdysvaltain Abdul Rahimin hän hävisi isantamaan Anatoli Bykoville ja Bulgarian Janko Shopoville. Minustili täytti. Neljas suomalainen Keijo Manni oli pudonnut jo aiemmin.

Sarjassa 68 kiloa Markku Yli-Isotalo putosi mitalilta taparasti.

Samaan aikaan HS 14.9.1975. Pertti Ukkola on painin huipulla. Lopulta noista kisoista tuli pronssia.

Loppulause

Hyvät lukijat, tässä on esitetty Vareskairan Hankalan kämpän elämää Aaro Väätäisen alulle paneman vieraskirjan kautta. Samalla tämä on kunnianosoitus hänelle, sillä tuskin kämpällä kävijöistä ja kulkijoista olis muuten jäänyt mitään jälkipolville kerrottavaa. Vieraskirja on nykyisin säilytettynä Naakijoitten omistaman Tievatuvan tiloissa, jossa sitä voi tutkia lisää mikäli kiinnostusta riittää.

Kaarron Hevoskummussa 1.11.2018, M1 11.12.2019

Reino Eemil Nikkarila

